СМ-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

СОВЕТ ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ШЭНЭ АМЖАЛТА

ЗАМБУУЛИНАЙ ДАЙДАДА „СОЮЗ-3" ОНГОСО НИИДЭҺЭЭР

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 255 (11853)

1968 оной октябрийн 29, вторник

Сэн 2 мүнгэн

Георгий БЕРЕГОВОЙ „Союз-3" онгосо жолоодоно

Космонавт Г. Т. Береговойдо парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй эльгээһэн телеграмма

Хүндэтэ нүхэр Береговой Георгий Тимофеевич!

Ниидэлгые амжалтатайгаар эхилжэ, газарые тойрон ниидэхэдэ замбуулинай онгосонуудай замые хубилгаха ба тэдэнние дүтэлэн ойртуулха даабарияа дүүргэжэ эхилһэнтэйтнай дашарамдуулан Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө танине амаршалнабди. Бүхы совет арад танай ниидэлгын хойноһоо ехэ анхаралтайгаар адаглан хаража байна. Танине шангаар тэбэринэбди, Газар дээрэ амжалтатайгаар буухыетнай хүсэнэбди.

Түрэл газар дээрээ уулзатараа баяртай.

Л. БРЕЖНЕВ. Н. ПОДГОРНЫЙ. А. КОСЫГИН.

КОСМОНАВТ ХАЛУУН БАЯСХАЛАН ХҮРГЭБЭ

«Союз-3» гэжэ замбуулинай онгосо дээрэһээ космонавт нүхэр Береговой Георгий Тимофеевич ингэжэ дамжуулба:

— Халуунаар амаршалжа, намда һайнние хүсэһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэб. Даабарияа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэб.

Лётчик-космонавт Береговой.

„СОЮЗ-3" ОНГОСЫН КОМАНДИР, ЛЁТЧИК-КОСМОНАВТ, СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙ, ПОЛКОВНИК ГЕОРГИЙ ТИМОФЕЕВИЧ БЕРЕГОВОЙ

Георгий Тимофеевич Береговой Полтавска областиин Карловска районой Федоровко тосхондо 1921 оной апрелиин 15-да түрэһэн юм. Тэрэнэй бага балшар наһаниинь Енакиево хотодо үнгэрөө.

Арбан долоотой байхадаа дунда һургуулиин найман класс дүүргээд, Енакиевска металлургическа заводто Георгий ажаллахаяа ошоо.

Бага наһанһаа эхилжэ Георгий авиацяар һонирходог байһан, тиин аэроклуб дүүргэһэнэй һүүлээр 1938 оной декабрь һарада Луганска сэрэгэй летчигүүдэй һургуулида ороо. Тэрэ гэһээр 30 жэл соо таһалгаряагүйгөөр Совет Армиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэ Георгий алба хэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай эхилэмсээр тэрэ дайлалдажа байһан армида эльгээгдэжэ, тусхайлан хэлэбэл, штурмовой авиациин дайшалхы хэрэгүүдтэ хабаадалсаһан байна.

1943 оной август һарада Георгий Тимофеевич Советскэ Союзай Коммунис партиин зэргэдэ ороо.

Фашис булимтарагшадтай эсэргүү байлдаанда эрэлхэг зориг ба баатаршалга гаргаһанайнь түлөө Георгий Тимофеевич Береговойдо Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ 1944 оной октябрь һарада олгогдоһон юм.

Дайнай хойто тээ Георгий Тимофеевич офицернүүдэй дээдэ һургуули, харин һүүлдэнь туршалгаша-лётчигуудай курсануудые дүүргэә.

Туршалгаша-лётчигой хүдэлмэриһөө һамшангүйгөөр, мүнөө Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ агаарай-сэрэгэй Улаан тугта академи тэрэ дүүргэә.

Береговой Георгий Тимофеевич 1948 онһоо 1964 он хүрэтэр туршалгаша-лётчигоор ажаллаа, тиин тэрээндэ 1961 ондо «СССР-эй габьяата туршалгаша-лётчик» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоһон юм.

1964 ондо Георгий Тимофеевич космонавтнуудай отрядай бүлэгтэ оруулагдаа.

Георгий Тимофеевич Береговой—Советскэ Союзай Герой, мүн лэ олон орденууд, медальнуудаар шагнагданхай.

Георгий Тимофеевич һамгатай. Һамганиинь—Лидия Матвеевна, 1929 ондо түрэһэн, Москвагай гүрэнэй университедэй түүхын факультет дүүргээд, мүнөө дунда һургуулида түүхын багшаар ажаллана.

Тэдэнэй хүбүүн Виктор—студент, басаган Людмилань һургуулида һурана.

Нүхэр Береговойн эсэгэ—Түмэр замай хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэ 1950 ондо наһа бараа, эхэнь—Мария Семеновна 1898 ондо түрэһэн, хүбүүнтэйгээ хамта ажаһуудаг.

СССР-эй лётчик-космонавт, Советскэ Союзай Герой, полковник Г. Т. БЕРЕГОВОЙ. Фототелеграфаар абтаба.

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Октябриин 27-ной үдэр Москвагай сагаар 18 час 50 минутада «Союз-2» гэжэ онгосо 22 дахин, «Союз-3» онгосо 38 дахин Газарые тойроһон байна.

Программатайгаа тааралдуулан «Союз-2» ба «Союз-3» онгосонуудай ниидэлгэ залан хубилгагдажа (гараараа ба автомадай аргаар), үдэрэй туршада бэе бэедээ хоёрдохёо дүтэлэн ойртобо. Онгосонуудые дүтэлэн ойртуулһанай хойто тээ «Союз-3» гэжэ замбуулинай онгосо 88,6 минута соо Газарые тойрон, газарай нюруунһаа эгээн холонь (апогей) 252 километртэ, газарай нюруунһаа эгээн ойронь (перигэй) 179 километртэ; 51,7 градус һөөлжүү замаар ниидэнэ.

«Союз-2» гэжэ замбуулинай онгосо Газарые 88,4 минута соо тойрон, газарай нюруунһаа эгээн холонь (апогей) 231 километртэ газарай нюруунһаа эгээн ойронь (перигэй) 181 километртэ; 51,7 градус һөөлжүү замаар ниидэнэ.

Үдэрэй туршада космонавтын ажалые харуулһан телевидениин дамжуулга үнгэргэгдөө. Ниидэлгын үедэ космонавт научно-шэнжэлэлгэ ба ажаглалтануудые хээ.

Лётчик-космонавт нүхэр Береговойн бэень элүүр һайн. Һудалайнь сохисо минутада 63, амисхалынь минутада 16 хүрэжэ байгаа.

«Союз-3» ба «Союз-2» гэжэ замбуулинай онгосонуудай бүхы оньһон түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. «Союз-3» онгосын кабина соохи даралта 785 миллиметр, температура Цельсиин 23 градус байгаа.

Октябриин 27-ной 18 час 50 минутаһаа октябрии 28-най 4 час 48 минута хүрэтэр «Союз-3» гэжэ замбуулинай онгосо Советскэ Союзһаа харагдахагүй зонодо ниидэлгээ үргэлжэлүүлхэ. Энэ сагай туршада лётчик-космонавт нүхэр Береговой амарха юм.

* * *

1968 оной октябриин 28-най үдэр Москвагай сагаар 4 час 48 минутада «Союз-3» гэжэ замбуулинай онгосо Алас Дурна зүгэй пунктнуудһаа харагдаха зонодо оробо. Тиихэдээ Газарые 29 дахинаа тойрожо эхилээ.

Энэ үедэ лётчик-космонавт нүхэр Береговой амаржа байһан таһагһаа онгосынгоо кабина руу ороо. Космонавттай радио ба телевизионно холбоон байгуулагдаһан байна.

«Союз-3» гэжэ замбуулинай онгосо дээрэһээ абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор космонавтын бэе гэмгүй һайн, онгосын бүхы оньһо түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ.

25 минутын туршада физическэ упражнениинүүдые хээд, үглөөнэй эдеэнэй һүүлдэ лётчик-космонавт нүхэр Береговой гурбадахи суудхынгаа ниидэлгын программа дүүргэжэ эхилбэ.

Замбуулинай „Союз-2" гэжэ онгосо газарта буулгагдаа „Союз-3" гэжэ онгосо ниидэлгээ үргэлжэлүүлһээр

Мүнөөдэр, 1968 оной октябриин 28-да замбуулинай «Союз-2» гэжэ онгосо программынгаа ёһоор Советскэ Союзай газар дээрэ урид хараалагдаһан райондо буулгагдаба. 10 час 25 минутада Газарһаа үгтэһэн командын ёһоор «Союз-2» гэжэ онгосо дээрэ удааруулгын түхеэрэлгэнүүд хүдэлжэ эхилээ. 10 час 51 минутада онгосо атмосферэдэ орожо, аэродинамическа аргаар залан хүтэлбэрилэгдэжэ, Газарта буулгагдаба. Буулгагдаха үедэ парашют хэрэглэгдэн, мүн дорьбоогүй зөөлэноор буулгагдаа. Замбуулинай «Союз-2» гэжэ онгосо ниидхүүлхэ үедэ онгосын түхеэрэлгэнүүдые заһан шалгаха түсэб, «Союз-2» ба «Союз-3» онгосонуудай сугтаа залан ниидэхэ ба бэе бэедээ дүтэлхэ түсэб дүүргэгдэә.

«Союз-3» ниидэлгээ үргэлжэлүүлһээр. Москвагай сагаар 12 часта лётчик-космонавт Георгий Тимофеевич Береговой гэгшээр жолоодогдоһон «Союз-3» гэжэ онгосо Газарые 33 дахинаа тойробо.

Онгосын бүхы түхеэрэлгэнүүд һайнаар хүдэлнэ. Нүхэр Береговойн бэе һайн. Космонавттай хоёр талын тогтууритай радиохолбоон байгуулагдаһаар.

«Союз-3» гэжэ замбуулинай онгосо ниидэлгээ үргэлжэлүүлһээр.

БАЯР ЁҺОЛОЛОЙ ПЛЕНУМ

...РТА Ленинскэ комсомо...лэй ...ой гүйсэбэ. Совет ...ай, ороноймнай бүхы ...й гайхамшаг ехэ һайн... түүхэтэ ойдо зорюулһан ...обкомой ба Улаан-Үдын ...баяр ёһололой нэгэдэмэл ...сэгэлдэр, октябриин 28-... Ленинэй оперо баледэй ...ордон дотор болобо.

...2 час. ВЛКСМ-эй Буряа...ой нэгэдэхи секретарь ...нов пленум нээбэ.

...ан альга ташалгын ор...ида ВЛКСМ-эй Буряадай ...ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын ...Улаан тугууд зал дотор ...ка, сценын ара талада ...а.

...ёһололой пленумдэ ха...ар Монголой хубисхалта ...ай холбооной түлөөлэгшэдэй ерэһэн тушаа соносхоходонь, зал соо суглараагшад хүл дээрээ бодон, альга ташан халуунаар угтаба.

ВЛКСМ-эй горкомой нэгэдэхи секретарь **Владимир Леоновой** Хүндэлэлэй президиумые КПСС-эй Центральна Комитедэй Политбюро составтайгаар һунгаха дурадхал оруулхадань бүгэдэ хүл дээрээ бодожо, үни удаан альгаяа ташан дэмжэбэ.

Ерээдүйн халаан — эдир пионернүүд аха нүхэдөө омог дорюунаар, согтой сохидосотойгоор амаршална, Агуу ехэ Коммунис партиин хэрэгтэ хэзээдэ бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

Удаань комсомолой обкомой нэгэдэхи секретарь **Маэн Маханов** ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр Буряадай комсомолые амаршалһан хани халуун үгэнүүд удаа дараалан үргэлжэлбэ. Буряадай областной партийна организациин зүгһөө КПСС-эй обкомой секретарь **К. М. Продайвода** амаршалгын үгэ хэлээд, партиин обкомой Дурасхаалта Улаан туг ВЛКСМ-эй обкомдо барюулба.

Улаан-Үдын городской партийна организациин зүгһөө КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретарь **В. Г. Бирюков** амаршалаад, дурасхаалта бэлэгүүдые барюулһан байна.

МНР-эй Хубисхалта залуушуулай союзай делегацие толгойлогшо, МНР-эй ревсомолой ЦК-гай гэшүүн, ревсомолой Дархан хотын комитедэй бюрогой гэшүүн **Ш. Очиржав** Буряадай комсомолшуудые аха дүү ёһоор амаршалба.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ **Ю. А. Князев**, облпрофсоведэй түрүүлэгшэ **Л. С. Асеев** гэгшэд алдарта комсомолой 50 жэлэйнь һайндэрөөр дашарамдуулан, халуунаар амаршалба, саашадаа һайн һайхан хэрэг үйлэнүүдые туйлахыень юрөөбэ.

Республикын промышленна предприятинуудай, барилга болон транспортын, колхоз ба совхозуудай, профессионально-техническэ училищинуудай, һургуулиин, техникумэй болон институдуудай комсомольско организацинуудай түүхэтэ ойгоо хэр зэргэ угтаһан тухайнь рапортнууд абтаба.

Аха наһанай олон үеын комсомолшуудай зүгһөө хорёод онуудай комсомолшуудай нэгэн **М. П. Хабаев** мүнөө үеын комсомолшуудые, залуу үетэнние ехэ һайндэрөөр амаршалба, амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Пленумдэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да эльгээхэ бэшэг нэгэн дуугаар баталан абаба. Пленумэй хүдэлмэриин дүүрэһэн тухай мэдээсэлэй соносхогдоходо, зал соо суглараагшад хүл дээрээ бодожо, «Интернационал» һүр жабхалантайгаар бүгэдэ ниитээрээ дуулаба.

...ОРОНЫН МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

...уушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай 50 жэлэй ...энэ гайхамшагта үдэртэй дашарамдуулан, солдадууд, матсержантнууд ба старшинануудые, офицернүүд, генералнууд ...миралнуудые, Ленинскэ комсомолой ветерануудые, ком...удые, залуу сэрэгшэдые СССР-эй Оборонын министр захирагажа, халуунаар амаршалаа, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ...энэ составта, алдарта залуушуулда дайшалхы ба политиче...элдээ шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсөө.

...ар, октябриин 29-дэ, нютагай сагаар 20 часта манай Эхэ ...нислэл — баатар-город Москвада, союзна республикануудай ...удтэ, тэрэшэлэн баатар-городууд Ленинградта, Волго..., Севастопольдо, Одессэдэ, баатар-хэрэм Брестдэ табин артил...ь буудалгаар салют үгэхые министр захираа.

УЛААН-ҮДЫН ЗАЛУУШУУЛАЙ МИТИНГ

Уржа үдэшэ Улаан-Үдэ хотымнай хэдэн мянган комсомол залуушуул ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн баяр ёһололой митинг үнгэргэбэ. Гартаа факелнуудые бариһан студентнүүдэй колоннонууд Соведүүдэй талмайда зүг бүхэнһөө хүрэжэ ерэнэ.

Уданшьегүй талмай дээгүүр Советскэ Союзай Гимн зэдэлжэ, суглараагшад малгайнуудаа абана. ВЛКСМ-эй горкомой нэгэдэхи секретарь Владимир Леонов митинг нээжэ, суглараагшадые Ленинэй комсомолой 50 жэлэй ойн баяраар амаршалба. Удаань ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь Маэн Маханов микрофоной дэргэдэ ерэжэ, Буряадай комсомолшуудай КПСС-эй обкомдо эльгээһэн рапорт уншана.

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев рапорт абаад, үгэ хэлээ.

Залуу хүдэлмэришэдэй зүгһөө ЛВРЗ-гэй слесарь Виктор Иванов үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй һүүлээр трибуна дээрэ Буряадай багшанарай институдай студентка, комсомол Цырема Цырендоржиева гарана. Залуу сэрэгшэдэй зүгһөө Геннадий Янош үгэ хэлэбэ. Урданай комсомол М. П. Хабаев суглараагшадта хорёод-гушаад оной залуушуул тухай хөөрөө.

Энэ баяр ёһололой митингдэ Монголой Арадай Республикын ревсомолой түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

Суглараагшад ангиин тэмсэлдэ баатарай үхэлөөр унаһан залуушуулаа дурсан, малгайгаа абажа, шаналан зогсоо. Комсомол залуушуул энэ үдэшэ революциин түлөө тэмсэгшэдэй нангин хүшөөдэ веногуудые табяа.

Иигээд баяр ёһололой митинг дүүрэнэ. Талмай дээрэ суглараагшад: «Манай Эхэороной түшэг түлгуури, ерээдүйн найдабари—алдарта совет залуушуул мандаха болтогой! Ура! Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой! Ура!» гэжэ хашхаралдана. Удаань салют үгтэжэ, талмай дээрэ үдэрэйхидэл гэрэлтэй болоно. Талмай дээгүүр Советскэ Союзай гимн зэдэлнэ.

Г. РИНЧИНО.

Коммунизмда орохые хүсэгэ залуушуулай ...олбоон, залуушуул бүгэдөөрэн коммунизмда ...ураха ёһотой.

В. Ульянов (Ленин)

ВЛКСМ 50

Комсомол арюухан соломнай

МОСКВА хото. Эгсэ 50 жэлэй урда, 1918 оной октябриин 29-дэ большевигүүдэй партиин үүсхэлээр хүдэлмэришэн ба таряашан залуушуулай союзуудай делегадууд эндэ өөрынгөө нэгэдэхи съездэ сугларжа, Залуушуулай Россин Коммунис Союз (РКСМ) байгуулһан юм. Энэ хадаа 22 мянган гэшүүдэй хүсэлэл эрмэлзэлые нэгэдхэн батадхаһан ушар ёһон мүн байгаа. Партиин программа болон зорилгонуудынь хадаа манай ниитын хэрэг гэжэ съезд мэдүүлһэн байха юм. Коммунизмын суртал дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэришэн, таряашанай социалис гүрэнине байгуулгада залуушуулые ниитээрнь элсүүлхэ хэрэг гол зорилгомнай гэжэ тоолоо һэн.

Ленинскэ комсомолой 50 жэлэйнь ажал ябуулгые хараад үзэхэдэ, тэрэ үнэхөөрөө Коммунис партиин түрүүшынь үнэн туһалагша, дайшалхы халаан байһанаа бодотоор гэршэлээ. Энэ үе сагта комсомолой хүмүүжүүлхы һургуулиие аяар 100 миллион совет хүн дамжан гараа. Мүнөө комсомолой зэргэдэ 23 миллионһоо үлүү залуу үетэн бата жагсана.

Комсомолой намтар манай Эхэ ороной, олонациональна арадай түүхэтэй нягта холбоотой. Граждан дайнай хатуу үеые, арадай ажахые һэргээн бодхоохын түлөө шанга тэмсэлые, түсэбтэ табан жэлнүүдые комсомол баатарлигаар дабан гаралсаа. Социалис байгуулалтын илан мандалгые хангалсаа. Тэрэл үедэ нэгэн доро бэелүүлэгдэһэн социалис соёлой революцида комсомол эгээн эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэмнай. Фашис Германиие совет арадай илан дараха хэрэгтэ комсомолой оруулһан хубита угаа ехэ.

Дайн сэрэгэй үедэ һандарһан арадай ажахые һэргээлгэ, шэнэ асари томо барилгануудые бодхоолго, Казахстан ба Сибирьтэхи атар тала газарые ашаглалга залуушуулай эдэбхитэй хабаадалгаар бүтээха юм. Залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ—комсомолой урдаа хараха хүдэлмэринь байгаа. Ленинскэ комсомолой эдэ бүхы аша габьяаень ВЛКСМ-эй туг дээрэхи зургаан орден гэршэлжэ үгэнэ.

БААТАРШАЛГААР АЛДАРШАҺАН ТАБИН ЖЭЛ

М. МАХАНОВ,
ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь

ВЛКСМ-эй амжаһан ехэ амжалтанууд имагтал Коммунис партиин хүтэлбэри, тэрэнэй һургаал доро туйлагдаа. Парти ба Ленин комсомолые байгуулаа, тэрэнэй үүргэ ба зорилгонуудыень, социалис байгуулалтын үедэ эзэлхэ һууринь заажа үгөө, политическэ хараа шугамынь, эмхидхэлэйнь гол ёһонуудые тодорхойлоо бшуу.

Ленинэй комсомолой 50 жэлэй түүхэ хадаа партиин этигэл найдабариие эрхимээр харюулһанай, тэрэнэй тодорхойлһон зорилгонуудые үнэн хэрэг дээрэнь бэелүүлһэнэй бодото гэршэ мүн болоно.

67 мянга шахуу гэшүүдһээ бүридэһэн Буряадай областной комсомольско организаци болбол ВЛКСМ-эй дайшалхы отрядуудай нэгэ бүлэгынь болоно.

Манай Буряад орондо анха түрүүшын комсомолой ячейкэ хорёод оной урдахануур байгуулагдаа һэн. Тиигээд 1924 оной май һарада болоһон 1 конференци дээрэл областной ниитэ комсомольско организаци болон тогтонижоо бэлэй. Буряадай комсомолой намтар баян дэлгэр. Манай республика дотор болоһон асари ехэ социалис хубилалтануудтай комсомолой түүхэ нягта холбоотой. Буряадта совет экономикын хүгжэлтэ, соёлой революциин илалта, манай социалис Эхэ орондо халдан ороһон али олон гадаадын болон дотоодын дайсадые бута сохилго манай комсомол ба залуушуулай эдэбхитэй, дайшалхы хабаадалгатайгаар бэелүүлэгдэә.

Ленинэй орденто ЛВРЗ ба мяханай комбинат, авиазавод, нарин сэмбын фабрика, нооһо угаадаг фабрика барилга, колхоз болон совхозуудые байгуулга, Бүхэсоюзна ударна комсомольско барилга болохо Сэлэнгын ЦК бодхоолго имагтал залуу үетэнэй хүдэр гараар, оюун бодолоор бүтэһэн, бүтэжэшье байна. Эдэ ехэ барилганууд дээрэ Буряадаймнай залуушуул хатуужан хүмүүжэә, алдар солоёо суурхуулаа ха юм. Арадай ажахын али бүхы һалбаринууд дээрэ хүдэлжэ байгаа хэдэн мянган кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ комсомолой гаргаһан оролдолго ба үүргэ яаха аргагүй ехэ. Һурагшад, студентнэрэй ажабайдалые залуушуулай ажал ябуулгатай холбонгүй яажа болохоб.

Манда өөһэдымнай ёһо заншал бэхижэн батажаа, өөһэдымнай хүмүүжүүлһэн геройнууд алдаршан мүнхэжөө. ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байхадаа, Совет засагай түлөө ами наһаяа үгэһэн Елена Волковагай, Евгений Манзановай болон бусадай нэрэнүүдые дурдангүй үнгэрхын аргагүй. Зоя ба Шура Космодемьянский гэгшэдэй, «Залуу гвардиин» геройнуудай нэрэ алдартай нэгэ адли манай Орешковэй, Истоминой, Асеевэй ба дайнһаа нютагаа бусаагүй бусад олон баатарнуудай алдар нэрэ зэргэ жагсанхайл.

Агуу ехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойдо, ВЛКСМ-эй мүндэлһөөр 50 жэлэй ойдо бэлдэжэ байха сагта манай республикын комсомолой ажабайдал шэнэ шэнжэ шанартайгаар, шэнэ удхатайгаар бурьялан харьялаа. Эдэ ехэ һайндэрнүүдые эрхимээр угтахын түлөө али олон эдэбхи үүсхэл дэлгэрээ, социалис мүрысөөн улам далижаа гээшэб? Ехэшье юумэн энэ үедэ хэгдээ, бүтээгдээ. Комсомольско организацимнай эмхидхэлэйнгээ ба политическэ талаараа нилээд бэхижээ, зэргэнь бүри хатуужаа. Зүгөөр энээгээр өөрынгөө ажал ябуулгадахи дутагдалнуудые далдалжа яажа болохоб. Тэдэ дутуу дунданууд мүнөө бүри элеэр харагдана. Өөрынгөө бүхы эмхидхэлэй бодото хүдэлмэриие тэдэ дутагдалнуудые усадхаха, дабан гаталха хэрэгтэ зорюулха ёһотойбди.

Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикын, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой, Кабанскын аймагай Ойморой совхозой ба Улаан-Үдын аймагай бүхы комсомолшууд болон залуушуул һайндэрэй урда тээхи социалис мүрысөө республика дотороо үүсхэһэн байна. Тэдэнэрэй жэшээгээр республикымнай комсомол ба залуу үетэн бултадаа энэ ехэ хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод һэн. Мүнөө тэрэ мүрысөөнэй дүн согсологдожо, газетэдэ толилогдоно, радио ба телевиденеэр дамжуулагдана. ВЛКСМ-эй райкомуудта, Улаан-Үдын горкомдо, обкомдо залуушуулай амжалта тухай мэдээсэлнүүд хойно хойноһоо орожол байна. Энэ мүрысөөнэй үедэ ажалай шэнэ түрүүшүүл али олоор урган гараа.

Ажалай хүмүүжэлэй энэ ехэ һургуулида ганса залуу хүдэлмэришэд ба залуу таряашад эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадаа бэшэ, мүн институдуудай, техникумүүдэй, һургуулинууд болон училищинуудай һурагшад ниитэ олоороо оролсожо, өөһэдынгөө хубитые һайндэрэй хүндэлэлэй жасада оруулалсаа бшуу.

Шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ комсомолой гол зорилгонуудай нэгэн. Энэ асуудал Ленинскэ комсомолой гол анхарал доро байдаг хэрэг. Залуу үетэниие коммунис үзэл бодолтойгоор, эрдэм һургуулида шунал ехэтэйгээр хүмүүжүүлхын түлөө комсомол оролдолгоёо ходо гаргажа байдаг. Энэ хүдэлмэриин гол һалбаринь хадаа залуушуулай политическэ һуралсал болоно. Комсомол бүхэндэ — политическэ мэдэрэлэй үндэһэ шудалуулха гэһэн уряа үшөө хорёод онуудай үедэ дэлгэрээ бэлэй.

Энэ уряа эдэшье үдэрнүүдтэ өөрынгөө удхые гээгээгүй. Мүнөө үеын залуушуул политическэ тэмсэлэй дүршэлгүй, амгалан сагай оршон байдалда түрэһэн, хүмүүжэһэн улад гээшэ. Тиимэһээ ангиин һэримжэтэйгээр бэеэ хүмүүжүүлхэ, буржуазна хархис үзэл сурталтай эбсэшэгүй байхаар оюун бодолоо политическэ мэдэрэлээр хуяглаха уялгатай бшуу. Дайсад али болохоор лэ социалис гүрэнүүдтэ эсэргүү номнол тараана, харша муухай һэдэлгэнүүдыешье гаргахаяа оролдоно. Имиэһээ залуушуулай революционно һэримжые хурсадхаха, социализмын хуби заяанай түлөө тэдэниие тон харюусалгатай байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ мүнөө үедэхи эгээн шухала зорилго болоно гэжэ тоолохо ёһотойбди.

Өөрынгөө халаан бологшо Ленинскэ комсомолые хүтэлбэрилгые улам нарижуулха, залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие бүри һайжаруулха зорилго Коммунис партимнай урдаа табяад байна. Энэ халуун анхаралынь «ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоол дотор хурса һонороор харагдана. Игэжэ өөрынгөө эдэбхи үүсхэлые улам дэлгэрүүлхэ, мэргэжэл шадабаряа бүри дээшэлүүлхэ үргэн дэлгэр харгы комсомолой урда нээгдэнхэй. Энэ анхаралдань бодото ажал хүдэлмэреэрээ харюусаха ёһотойбди.

Алдарта 50 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэн һайндэрлэжэ байхадаа, бидэ комсомолшууд марксизм-ленинизмын гэгээн һургаалда үнэн сэхэ байһанаа, революционер аха үетэнэй ёһо заншалда, коммунизмын илан мандаха хэрэгтэ, интернациональна аха дүү ёһоной хани барисаанда үнэн сэхэ байһанаа, Ленинэй партида үнэн сэхэ байһанаа тангариглаха уялгатайбди.

Манай ажал, эрдэм бэлиг, коммунис үзэл бодол, революционно һэримжэ хадаа дэлхэйн пролетариадай ударидагша агуу ехэ В. И. Лениндэ, тэрэнэй һургаалда үнэн сэхэ байһанай һүлдэ тэмдэг болог лэ.

Коммунизм байгуулагша залуу үетэнэй урда орёо, харюусалгатай шэнэ зорилгонууд угтажа байна. Урдамнай гэгээн гэрэлтэ, баян дэлгэр ажабайдал, коммунизмын түлөө ехэ тэмсэл хүлеэнэ. Тэдэнэй урдаһаа бата жагсаалтайгаар алханабди.

Ц. ДОНДО…

ҺАЙН Д…
КОМСОМО…

Халуун даа, сүхэр…

Халягаад эдирхэн …
Ехэ хэрэгүүдые б…
Ерээ һэм зэргэдэш …
Хүтэрэлдэн жэлнүүд …
Коммунис партида …
Ухаандам носооһон …
Унтарнагүй, бадарна…
Һайн даа, …

Баһал халуухан эт…
Баяртай халягаад …
Үхибүүд ерэнэл ша…
Үгэхөө габьягаа ш…
Сагууд үнгэрхэл …
Сахилгаан шэнги …
Залуу сэдьхэлэйнь …
Зандаал, зандаал …
Һайн даа, …

Үнөөхил халуухан …
Үсэдөөр хуяглаад …
Ашанар, гушанарнай …
Асархал шамдаа …
Үеын лэ үедэ тии…
Үһэншниш сайхагүй …
Тэрэнэйшни ашаар …
Тэмсэжэл, эдирхэн …
Һайн даа, …

Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой комбайнер ВЛКСМ-эй гэшүүн Лопсон Таряшинов комсомолой 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй вахтада жагсажа, энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ габшагайгаар хүдэлжэ, эрхим амжалта туйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лопсон Таряшинов.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗАЛУУ ҮЕТЭН—БИДЭНЭЙ ХАЛААН

ГУРБАН ЕХЭ Ярууные голложо тогтоһон Нарһатын совхоздо залуу үеын хүнүүд олон даа. Тэдэнэй ерээдүйн харгы зам ямараар заягдахаб гэһэн асуудал ахамад үеынхидэй, нэн түрүүн совхозой партийна организациин анхарал татана.

Гэхэ зуура, залуушуулай хэрэгүүд ходо таатай анхарал соо байһан юм гэхын аргагүй ааб даа. Үдэр бүриингөө ажалда толгойгоо эрьеэд, комсомолоо һанаанһаа алдахашье ушар тохёолдодог бэлэй.

Зүгөөр энэ дутагдалаа саг соогоо обёоржо, парткомой зүблөө татажа, зүбшэн хэлсээ һэмди. Тэрэ зүблөөн дээрээ парткомой гэшүүд залуушуулай ажалайшье, хубиингшье хэрэгүүдээр һонирхожо, туһалжа байха уялгатайбди гэлсээ.

Тиигэжэ коммунистнар комсомолой суглаанда ябадаг, элдэб хэмжээ ябуулгануудые хараалхадань, түсэбөө табихадань, һайн зүбшэлнүүдые үгэжэ туһалдаг болоо. Коммунистнарай суглаанууд дээгүүр комсомолые партийна ёһоор ударидаха тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр парткомой, партийна бюронуудай зүгһөө комсомолые хүтэлбэрилхэ хэрэг бүришье һайжараа һэн.

Энэ һайндэртэ яахадаа өөрыгөө шүүмжэлбэ гээшэб гэжэ зарим нүхэд һанажа болохо. Эндэ гайхалтай юумэн үгы гэжэ һананаб. Юундэб гэхэдэ бидэ һайндэртэ ганса ураа-бараа хашхараад үнгэрхэ бэшэ, харин юун хэгдээб, юун дутууб, юун хэгдэхэб гэжэ алишье талаһаань ажалдаа сэгнэлтэ үгэхэ уялгатайбди.

Үнэн дээрээ Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ой бултанаймнай һайндэр гээшэ ааб даа. Бидэ, мүнөө үеын совет хүнүүд, жараад наһанай хугасаа абажа харабал, булта шахуу комсомолой зэргэдэ ябаһан, тэрэнэй нангин нүлөөн доро хүмүүжэһэн зон байхабди.

Би мүнөөдэр, Ленинскэ комсомолой алдарта табин жэлэй гүйсэһэн үдэр, комсомолшуудые, союзнабэшэ залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхын тула манай партийна организаци юу хэнэб гэжэ хуряангыгаар хөөрэхэ хүсэлтэйб.

Нэн түрүүн залуушуулай үзэл бодолой талаар хатуужалда онсо анхарал хандуулха шухала гэжэ тоологдоо. Тиигэжэ мүнөө жэлдэ залуушуулай политһуралсалые ондоохоноор эмхидхэхэ гэлсээ зонди. Хорин долоон комсомолшууд коммунистнартай хамта политһургуулида ябаха юм. Тэдээндэ коммунистнартал адли шанга эрилтэ табигдаха. ВЛКСМ-эй хорёод гэшүүд В. И. Ленинэй намтар шудалха. Тэрэ кружокые совхозой директор Р. Х. Бадмаев хүтэлбэрилхөөр томилогдоо. Мүн баһа «Кругозор» гэжэ залуушуулай политическэ кружок хүдэлхэ.

Хажуугаарнь олон залуушуулнай үдэшын һургуулида гү, али Улаан-Үдын институт болон техникумүүдтэ очноор, заочнооршье һуралсана. «Очноор һуралсана» гэхэдээ, дунда һургуули түгэсхэһэнэйнгөө удаа хоёр-гурбан жэлэй туршада совхоздоо хүдэлөөд, саашаа һурахаяа ошоһон залуушуул тухай би хэлэнэб. Дүрбэн хүниие бидэ совхозой стипендеэр хүдөө ажахын институдта һургажа байнабди. Тиимэ хадаа тэдэнэйнгээ һуралсалай амжалтаар һонирхожо байдаг зон аабзабди даа.

Үнгэрэгшэ зун үбһэ хуряалгын үедэ комсомол-залуушуулай оньһожоруулагдаһан хоёр бригада хүдэлөө. Нэгэниинь парткомой гэшүүн Марханай Бадмаевич Цыдыповэй хүтэлбэри доро Түрхэл гэжэ хүбшэлиг газарта хүдэлжэ, долоон мянгаад центнер үбһэ бэлэдхээ. Нүгөөдэ бригадань Хаймасаан гэжэ газарта баһал тэды шэнээн үбһэ сабшаа.

Юрэдөө ажалай түрүүшүүлэй тоодо оролсоһон залуушуул олон. Хонишод Баатар Дамбаевай, Галсан-Дулма Ринчиновагай, һаалишан Цырен-Дулма Цынгуевагай, комбайнер Василий Белобородовой (энэ нүхэрнай управлениин комсомолой эхин организациин секретарь юм), сабшалан уһалуурин бүлэгэй тракторист Павел Белобородовой, партиин гэшүүндэ кандидадаар орохоёо бэлдэжэ байһан, гаражые даагша Содном Цыреновэй болон бусад түрүү залуушуулай нэрэ дурдалтай.

Комсомолой хамаг хэрэгүүд хуу парткомой гараар бүтэдэг, комсомолшууд бидэнэй ама хараад лэ һуудаг гэжэ ойлгохо болоо һаа, буруу. Манай комсомолшууд өөһэдынгөө хэрэгые өөһэдөө бэелүүлхэ шадалтай, үүсхэлтэй зон даа. Өөрэо ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Шойжинима Балдановшье, комитедэй бусад гэшүүдшье, эхин организацинуудай комсоргнуудшье (һүүлшынхидынь һаяхан ВЛКСМ-эй гэшүүд ябаһан залуу коммунистнар) — булта шанга хүбүүд, басагад юм. Зүгөөр партком комсомолые хүтэлбэрилхэ үүргэеэ зүбөөр ойлгожо, заабари, зүбшөөлнүүдые үгэхэ, хэрэгтэй сагтань шангалжа байха ёһотой юм ааб даа.

Манай совхозой комсомолой организаци зэргээ улам бэхижүүлэн, эрхим хүбүүд, басагадые ВЛКСМ-дэ абадаг. Һаянай 15 шэнэ гэшүүд комсомолдо абтаа. Баһа ВЛКСМ-эй комитет эрхим комсомолшуудаа партида орохыень зууршалдаг байна.

* * *

«Залуушуул тухайдаа хөөрыт», — гэжэ редакци намда хандаа һэн. Дүү нүхэдэйнгөө һайн хэрэгүүд тухай хөөрэболни, гурбаншье статья багадахэ.

Зүгөөр залуушуул—бидэнэй найдал, бидэнэй халаан гэжэ мэдэнэбди. Тиимэл хадань, тэдэмнай ямараар торнижохоб гэһэн асуудалай хажуугаар бидэ һанаа амарханаар үнгэрхэ эрхэгүйбди.

Совет засагай үшөө тогтоодүй байхада, Коммунис парти, манай вождь Ильич залуушуул тухай бодожо эхилээ һэн. Тэрэл заншалаа партимнай мүнөөшье сахина. Тэрээниинень гэршэлһэн документ «ВЛКСМ-эй 50 жэл ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонууд тухай» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнууд Октябриин эхеэр тунхаглагдаа. Энэ түүхэтэ документ комсомолые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэмнай шухала заабари болоожо үгэхэл. Залуушуулые хүмүүжүүлхэ асуудал саашадаа ябуулагдаха партийна хүдэлмэриин үдэр бүриин хэрэгүүдэй нэгэниинь хододоо байгаа, байхашье.

В. КУРБАТОВ,
Яруунын аймагай Нарһатын совхозой парткомой секретарь.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДОЛГИН СООГУУР

Алдарта Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулһан бэлэдхэл али олон һайн һайхан хэрэг үйлэ үүдхээ, олоной үүсхэл бадаруулаа, оюун бодолынь далижуулаа гээшэб? Энэ ушарые Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикын коллективэй ажабайдал гэршэлнэ.

Эндэ цех, бригаданууд хоорондо, ажалшан зоной дунда социалис мүрысөөн үргэноөр дэлгэрээ.

Энэ мүрысөөндэ нооһо шанар шанараарнь сортолон илгадаг цехэй комсомолшууд, залуушуул бүришье эдэбхитэйгээр оролсоо һэн. Эндэ комсомол-залуушуулай 14 бригада бии. Тус тустаа уялгатай. Тиихэдэ 65 хүн ами аминдаа тусхай уялга абанхай һэн.

Теэд үрэ дүнгүүдынь хэр гээшэб? Октябриин 24-нэй байдалаар энэ цехэй хүдэлмэришэд һарынгаа түсэбһөө гадуур 25 тонно нооһо сортолон илгаад байба.

Тус тустаа мүрысэгшэдэй дунда комсомол басаган Любовь Балжин гэгшэ (дорохи зураг дээрэ зүүн таладань) түрүүлээ. Тэрэ халаанайнгаа нормые ходо 150 процент дүүргэдэг байгаа. Энэ басагантай зэргэлээд хүдэлдэг Валентина Скосырская 120 процент хүрэтэр даабаряа дүүргэдэг юм.

Гол түлэб залуушуулһаа бүридэһэн энэ фабрикын коллектив игэжэ ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн һайндэрые угтаба.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

● 1920 оной эхеэр Байгалай урда бэеын газар нютагуудаар эгээл түрүүшын комсомольско ячейкэнүүд тогтожо эхилһэн түүхэтэй. Тиихэ үедэ эмхидхэгдэһэн Дээдэ-Үдэ хотын, Кабанскын, Хёлгын, Сүхын болон бусад комсомольско ячейкэнүүд мүнөөнэй Буряадай областной комсомольско организациин үндэһэ һу… лоно.

● 1924 оной майн 5-… публикын комсомолой … съезд зарлагдаа бэлэй. … республика доторнай 183… шууд ба 201 гэшүүндэ … байһан гэхэ. Тэрэ съездэ … легат хабаадаһан юм.

АЖАЛ ХЭРЭГЫЕНЬ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГШЭ…

Социалис Ажалай Герой Шалсама Ламожаповна Цыремпиловагай хонишодой бригадын байра Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түб һуурин болохо Баян-Гол тосхонһоо 12 модо болодог юм. Тэрээн уруу ошоһон харгынь яндагар. Үнөөхи «газигнай» тогтон торонгүй «оодоргоно». Оройдоо хэдэхэн лэ минутын туршада эндэ хүрэжэ ерэбэбди.

Баян-Гол... Үнэхөөрөөл баян гол ха юм даа. Газар дайданьшье, байгаалиньшье һайхан даа. Огторгойньшье шэнжэ түхэл энэ нютагые шэмэглэхэдэл гэхэ. Хүн зониньшье ямар тэниглэн, тэгшэ сэдьхэлтэй, абари зангаар эльгэн гээшэб? «Манай нютаг һайханаар үзэгдэнэ гү?» гээд лэ эндэхид айлшан зонһоо асуудаг. Иимэ асуудал Шалсама Ламожаповна, мүн тэрэнэй «гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ хүргэһэн» залуу хонишон Ольга Сангадиева һураадхина.

Урданай хонишон ба тэрэнэй уг залгамжалагша залуу малшан хоёртой хөөрэлдэхэ юумэн юрэдөө барагданагүй. Тэдэнэй туйлаһан амжалта тухай дуулахада бүришье һаа һонин даа. Эдэ хүгшэн залуу хоёр хонишод энэ жэлдэ баһал эрхим үрэ дүн амжанхай. Түлшье олон абтаа, нооһоншье ехээр хайшалагдаа.

Урданай зон хөөрэхэдөө мүнөөнэй байдалтай үнинэй юумые сасуулжа, жэшэхэ зантай юм. Тиихэ зуура наһанай ошожо, хүгшэржэ байһан тухай дурдана. Тэрэнэй хэрэгые халан абажа, саашадань үргэлжэлүүлхэ хүнэй ургаһан, хүмүүжэһэндэ ямар ехэ баяртайб. Һанан һанан тэрээн лэ тухай дабтаха дураниинь хүрэнэ.

Зүб лэ даа. Суута хонишоной ажалай габьягай ёһо заншалые үргэлжэлүүлхэ шадабаритай хүн өөрынь хажууда һууна ха юм. Һаял һэн гүб даа. Нютагайнгаа һургуулиин арбадахи класс дүүргээд, гүлмэр басаганай энэ бригадада хонишон болохоор ерэһэниинь бүри һаял шэнги. Комсомолдо хүмүүжэһэн, түрүү хүнэй һайхан һэшхэлээр хүреэлэгдэн хүдэржэһэн Ольга Сангадиева мүнөө нютаг зондоо магтаалтай малшан болоо. Мүнөө КПСС-эй гэшүүн, аймагай Соведэй депутат, Казахстанда болоһон залуу хонишодой бүхэсоюзна слёдто хабаадалсаа. Эдэ үсөөхэн баримтанууд комсомол үетэнэй аха нүхэдэйнгөө һайн һайхан хэрэг үйлын уг залгамжалан хүмүүжэһые бодотоор гэршэлнэ.

Владимир Ламуев залуул хүбүүн даа. Совет Армида уялгата албаяа хэжэ дүүргээд, нютагаа бусаа. «Ондоо тээшээ» гэһэн бодол тэрэнэй толгойдо ороһониншье ямар бэ. Юрэдөө ерэһэн дарын тэрэниие ВЛКСМ-эй комитедэй секретаряар һунгаа. Теэд урданһаа заншаһан хэрэгые эбдэжэ бололтой гү? Үгы. Комсомолой районно конференциин болоходо Владимир Ламуев тэндэ үгэ хэлээ һэн. «Хүдөөгэй ажабайдал, колхозой ерээдүйн хүгжэлтэ эрдэмтэй, эдэбхитэй мүнөөнэй залуушуулай бэлиг шадабариһаа, тэдэнэй бодото ажал ябуулгаһаа дулдыдаха ха юм» гэжэ хэлэһыень ойндоо мартагшагүйб.

Тэрэ хэлээшэнь анхаралда абтаа. Колхозой правлениин абаһан тогтоол һонирхомоор. Залуу колхозинигуудые материальна талаар урмашуулха, һайн байра байдалаар хангаха, һайнаар амарха, сэнгэн жаргаха, һураха эрхэ байдал олгохо зорилго тэрээн дотор хараалагдана. Нютагай һургуулиие дүүргэгшэд колхоздоо үлэжэ хүдэлһэнэйнгөө һүүлээр дээдэ ба тусхай дунда һургуулида һурахаяа ошоходоо, түрэл артельһээ туһаламжа (стипенди) абажа байха юм. Шэл ба бетон хабсаралгатай культурын байшан, спортын зал Баян-Голдо, Үрэжэлдэ—һургуулиин байшан мүнөө баригдажа байна.

Эдэ олон хэмжээнүүд имагтал залуу үетэнэй ерээдүйн байдалда зорюулагдана. Эхэ эсэгэнэрэйнгээ, аха нүхэдэйнгөө уг залгамжалха, ёһо заншалынь баримталха уялгатай эдир үетэн игэжэ байхадань миин хараад һуултай гү, али ондоо тээшээ талиилтай ха гү?

...Августын нэгэ аяма халуун үдэрэй тэн баг һэн. Арбадахи класс мэнэ һая дүүргэһэн Рашид Галимов, Чингис Дашиев, Цырен-Дулма Порхоноева, Света Бадмаева, Света Ханзаева гэгшэд колхозой правлениин байшанда һубарилдан орожо ерэбэ. Хаанашье хүн д… лэ байна. Яаха хээхэ зон … ди гэжэ нэтэрүү ехэ хөө… тэндэ бoложо байба. … һаалишад болохо хүнүүды… жэ, колхознигуудайнгаа … дэн дахин эрьюулнэ. Олон … дэй нэрэшье дурдагдана. … тал ажалтай, үлүү хүн … бэрхэтэй.

Иимэ байдалые адаглан … байһан эдэ эдир хүбүүд … ухаан сэдьхэлдээ олон юу… доо, ушар удхыень ойл… даа. Үглөө үглөөгүүрнь … правлениин түрүүлэгшы… дээрэ «колхозойнгоо ех… манниие гэшүүн болгон … һэн мэдүүлгэнүүд табигда… ба. Эдэ эдир үхибүүд, … комсомолшуул мүнөө колхо… һаалишад, хонишод болоо… жэ байна...

Наранше орохо тээшээ … саг тулажа ерэбэ. Үнеэд … тан байра тээшээ һубари… шын һаалган эхилшэбэ. … хүдэлжэ байгаа һаалиша… даа тэхээр залуушуул. … Ёһотойл халаан, уг зал… шад гээшэнь эдэ бэшэ гү … дол толгойдо орөодхихо юм … даа. Үнэхөөрөө ёһо заншал… жэлүүлэгшэднай эдэл байна…

Октябриин үдэр даншье … гони болоһон шэнги. … ехэ хүдэлмэриие үдэшэ… шидхэхэ саг ерээ бшуу. … Соёлой бригадануудай ком… Дынцема Бубеева Надя … хоёр комсомолой 50 жэл… һайндэрлэхэ түсэбөө дахи… харана, хубилалта оруул… церт бэлдэхэ, суглаа тата… гэшүүдые абаха, уялгын … тые шалгаха... Комсомолой … дагшадай хэхэ юумэниинь … Ерээд гэшүүдһээ бүридэһэ… Голой колхозой комсомолой … низаци ёһотойл ниитэ нэгэ… бoложо, түрэл нютагайнгаа … рые улам алдаршуулха, … рэйнгээ хэрэг үйлые уг зал… лан, ёһо заншалынь үргэлж… эрмэлзэлтэй.

В. ГАРМА…
«Баргажанай үнэн» газе… хүдэлмэри…

солые зориһон юмэл даа!

ГУРБАН ҮЕЫНХИДЭЙ ЗОЛГОЛГО

...ЭЛЭИ ...Н ДУНДУУР

...жай, илангаяа залуу үетэмнай Ле...молой түүхэтэ 50 жэлэй ойе һайн...ана. Энэ гайхамшаг ушартай даша...өөрынгөө эдир наһанай ажабайдал...мүнөөнэй залуушуулда богонихо...угэхэ хүсэлэн түрэнэ.

...онуудта Сибириин, Байгал шадарай ...дта граждан дайнай шанга тулал...хэлжэ, ехэл хүндэ хүшэр байдал ...бэлэй. Энэ үедэ түрүү үзэл бодол...ряад залуу үетэн Октябриин револю...хэрэгые, большевик партиин сурталые ...хын түлөө оюун бодолоо ехэл ...н. Тэрэ үеэр бии һая нээгдэһэн Эр...й университедтэ һурадаг байгааб. ...н элдэб вечер, суглаануудта хабаа...итическэ байдалай ушар удхые ойл...онби. Большевигүүдэй хэрэгые һай...ээг буряад залуушуулай подпольно ...удые байгуулһан жэшээ олон.

...зун ба намарай үедэ ангиин тэмсэл ...а, контрреволюци гаараһан юм. Тэрэ ...эй областиин буряад нютагуудаар ...амгаалгын таряашадай дружинанууд ...ха эхилээ. 1920 ондо Улаан Армиин ...засагай дахинаа һэргэн бэхижэхэдэ ...омсомольско ячейкэнүүд байгуулагда... юм. Энэшье үедэ ангиин дайсадтай ...е замхаагүй. Элдэб эсын банданууд ...татадаг, эдэбхитэй комсомолшуудай...апандашье хүрэдэг һэн. Алайрай ...үүн М. М. Морохоев, Алят нютагай ...ячейкын секретарь Б. Б. Шерхонов, ...омсомол хүбүүн Сандан Оширов гээ...та муухайгаар алуулһаниинь гашуу...эй. Нюдарган баяшуулай буһалгаан ...тодхор татагша һэм.

...э шанга шанга тэмсэлнүүдтэ комсо... зоригжол түгэсөөр оролсожо, аха ...заяаһан һайн һайхан хэрэгые тэдэн...ами наһаараа зэргэшүүлэн хамгаалан ...н. Тэрэ үеын комсомол үетэн теоре...политическэ мэдэрэлэйнгээ талаар ехэ ...шье бэшэ һаа, революциин хэрэгэй ...адай ажана тэниглэн ажаһуудалай ...эй түрүүшын жагсаалда ябадаг һэн. ...саг тиихэдэ манда хаана байхаб даа.

...һая комсомолдо абтаһан бидэ за...КСМ-эй III с'езд дээрэ В. И. Ленинэй ...е угаа ехэ анхаралтайгаар шудалагша ...уу үетэниие коммунис ёһоор хүмүү...аар комсомолой бэелүүлхэ, ухаан бо...ээр хүглаха программа тэндэ тодор...н байгаа. Ленин багшын энэ заабариие ...үргэхын түлөө аха наһанай комсомол... оролдолгоёо гаргаһан байнабди. Хү...о һураха, һуража байгаад хүдэлхэ ...й үетэнэй жама ёһон агша бэлэй. ...комсомол аха үетэнэй алдарта ёһо ...баримталан, тэрэниие улам баяжуу...С-эй ударидалга доро түүхэ домогто ...ктажа байна. Ленинскэ комсомолдо ...

М. П. ХАБАЕВ,
1920 онһоо ВЛКСМ-эй гэшүүн. ...волюционно, дайшалхы ба ажалай ...р солын республиканска соведэй түрүүлэгшэ.

ЗАХИРАЛТЫЕНЬ ДҮҮРГЭЭБДИ!

Би арбан долоотойһоо «хара» ажалтай наһаа холбоһон хүм. 1928 оной октябриин 17-до Ураалда оршодог Кунгур гэжэ городто түмэр замай деподо хүдэлжэ эхилээ һэм.

1935 ондо НКПС-эй зүгһөө 302-Ц номерой приказ хүрэжэ ерээ һэн. Тэрэ приказай удхань иимэ һэн: паравоз-вагон заһабарилгын заводто хүдэлхөөр һайн дуратаниие Улаан-Үдэ эльгээхэ. ВЛКСМ-эй комитедэй дурадхалаар зурган нүхэдтэй хамта би ерээ һэм.

Комсомол бидэниие Буряадай республикада хүдэлхөөр эльгээхэдээ, ходоодоо «эрхим» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр хүдэлжэ, хүдэлмэришэн нэрээ хүндэлжэ ябахые захиһан юм. Комсомолой энэ захяае ходоодоо би һанажа ябагша һэм. Комсомолой захиралтыень намтай гү, али түрүүншье ерэгшэд булта дүүргээбди.

Заводой зарим корпусууд баригдаһан, заримаиинь үшөө үды байгаа. Би тэрэ үедэ бүтээд байһан арматурна цехтэ (мүнөө паровоз хэхэеэ болиходонь, нормалейн цех гэжэ нэрэтэй болоо) хүдэлжэ эхилээб. Мүнөөшье энэл цехтээ хүдэлнэб.

1936 онһоо 1941 он хүрэтэр мастераар хүдэлөөб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ сэрэгтэ намайе абаагүй. Зүгөөр манай цехэйхид фашис нохосудай түргөөр һүнэхын тула үдэрэйнгөө нормые хоёр-гурба дахин үлүүлэн дүүргэдэг һэн. Би дайнай үедэ ото слесареэр хүдэлөөб. Дайнай дүүрэһэн хойно дахин мастераар хүдэлдэг болооб.

Гансашье өөрөө һайн хүдэлхэ бэшэ, хажууда хидуулаа урагшань татаха, өөрынгөө мэдэхэ юумые бусадта дамжуулан үгэхэ гэжэ комсомол бидэниие һургадаг байгаа. Комсомолой энэшье захиралта дүүргэжэ шадааб гэжэ мүнөө элидхэхэ дурамни хүрэнэ. Үнэхөөрөөшье минии һургаһан шабинар заводто олон байха даа. Түрүүшымни шабинарай зариман хархис дайсадые сохилсохоёо мордоод, илалтын түлөө, бидэнэрэй зол жаргалай мүнхэдөө мандажа байхын түлөө ами наһаяа үгөө. Мүнөөшье намда шабинар бии. Олон һурагшадни хүдэлжэ ябаад, эрдэмэй орьёлөөдэ дүүлинэ. Жэшээнь, Борис Моняшин, Владимир Яшин хоёр Зүүн Сибириин технологическа институдай үдэшын факультедэй табадахи курс дүүргэхэнь. Тэдэнэйнгээ амжалтаар баясангүй лахабиб!...

Һаял өөрөө залуухан, комсомол хүбүүн энэ заводто ерээ һэм. Сагай гүйсэ сахилгаан мэтэ түргөөр үнгэрнэ. Гэбэшье комсомолой алдарта нэрэтэй бухы хуби заяамни холбоотой гэжэ сэдьхэгшэб. Мүнөө Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн хүсэһэн үдэр түрэл заводоо, залуушуулаа харахадаа, сэдьхэл зүрхэмни омог баяраар халина. Комсомолой һайндэртэй дашарамдуулан, Буряад ороной залуушуулые иигэжэ юрөөхэм: «Эрдэм бэлигтэй, ажалдаа абьяастай, хубидаа жаргалтай, һайхан сэдьхэлтэй хүнүүд боложо, коммунизмын туханда хүрэхэтнай болтогой!...»

А. ЧАЖЕВ,
гушаад онуудай комсомолец.

НАЙДАЛЫЕТНАЙ ХАРЮУЛХАБДИ!

Табин жэл... Комсомол таби наһаяа гүйсэбэ. Эгээл түрүүшын комсомолшуудһаа эхилээд, мүнөөдэрэй ВЛКСМ-эй гэшүүд хүрэтэр булта таби наһаяа гүйсэбэбди гэжэ ойлголтой.

Теэд Ленинскэ комсомол зуушье наһа наһалхадаа, үнөөхил эдирхэн зандаа ябахал. Агуухэ поэт В. В. Маяковскиин дуулаһые дабтан:

Ургахабди зуу хүрэтэрөө,
Уршыхашьегүйбди хүгшэртэрөө.
Жэлһээ жэлдэ ургахабди,
Жэгтэй дорюун ябахабди, —

гээд бидэ совет залуушуул бүмбэрсэг дээгүүр суурятуулан хэлэнэбди...

1965 ондо Ленинскэ комсомолой зэргэдэ ороо һэм. Хориин дунда һургуулиин найман класс дүүргээд, түрэл совхозойнгоо нэгэдэхи отделениин клубые даагшаар хүдэлнэб. Манай Булам тосхондо тиимэшье олон комсомолшууд бэшэ юм. Оройдоо арба нэгэн хүн. Тэрэ саанаа, булта шахуу холын гүүртэ, отарануудаар таранхай.

Гэбэшье мал дээрэ ябадаг нүхэдни комсомол нэнхэлээрээ хүдэлжэ, гүрэндэ мяха, һү, нооһо үйлэдбэрилэн үгэхэ үүргэеэ һайн ойлгонхой. Даримаева Валентина, Дамбаева Людмила, Дондоков Очиржап гэгшэд арбан класс дүүргээд, мүнөө совхоздоо хүдэлжэ байнхай. Нэгэниинь хонишоноор, нүгөөдэнь һаалишанаар, гурбадахинь барилгашанаар хүдэлнэ.

Эрхим комсомолшууднай һаяын үдэрнүүдтэ Коммунис партида кандидадуудаар абтахань. Хэд бэ гэжэ гү? Базар Гармаев, Владимир Мардаев гэгшэд. Ажал дээрээ амжалтатай ябадаг нүхэд юм.

Бидэ, жараад онуудай комсомолшууд, зарим үедөө ахамад үеынхидтэ атаархадагбди. Заримдаа нюдөө аняад, тэрэ үеын комсомолшуудай образые ухаандаа һэргээхэш.

...Хэн бэ тэрэ улаан гвардеец, коммунис ахатаяа ээм ээмээ ниилүүлэн, Үбэлэй ордон добтололсон ябааша? Тэрэ хүбүүн комсомолой һуури табилсаа ёһотой.

...Коммуна. Улаан залаатай малгайтай, хушарһан буряад дэгэлтэй комсомол ангиин дайсадай аашые зоримгойгоор элишэлнэ.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, комсомолой табан орден бидэнэй хабаадалгагүйгөөр абтаа гэжэ һанахадаа, ахамад үеынхидтөө атаархангүй байжа аргагүй.

Гэбэшье ахамад үеынгөө нүхэдтэ бидэ иигэжэ хэлэхэбди: танай хэрэгые хэзээдэшье унагаахагүйбди. Комсомолой тугые дээрэ үргэн, ажалдаа, һуралсалдаа, тэмсэлдээшье ходол таанар шэнги амжалта туйлан ябахабди.

«Бидэндэ этигэн, ута наһа, удаан жаргал эдлэжэ, бидэнэйнгээ түшэг тулгуури болон, олон олон жэлдэ мэндэ ябыт!» гэжэ эгээл түрүүшын комсомолшуудые үетэнэйнгөө зүгһөө юрөөнэб.

Н. ЖИМБУЕВА,
Хориин аймагай Анаагай совхозой нэгэдэхи отделениин комсорг.

„Омогорхохоор юумэн совет залуушуулда бии. Эхэ, эсэгэнэрэй революционно, ажалай ба дайшалхы габьяа, баян дүй дүршэл хадаа залуушуулай халан абамаар һайн һайхан жэшээ болоно гэжэ совет залуушуул тоолоно."

(«ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй ЦК-гай Тогтоолһоо).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын түрүү хонишодой зүблөөндэ хабаадалсаһан Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой хонишон, комсомол басаган Дарима Галданова.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЭХЭ ОРОНДОО БАЯСАН...

ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛОЙ агуу ехэ 50 жэлэй ой болохонь. Энэ ехэ баярта үдэрые һуралсалай амжалтаар угтаха гэжэ бидэнэр, 95-хи группын, мүн бүхы институдай студентнэр яһала оролдообди. Комсомолой һайндэртэ зорюулан, бидэ социалис уялгануудые абажа, факультет доторой мүрысөөндэ хабаадалсаабди. Һуралсалдаа бэрхэшүүл олон ааб даа...

Гансашье һайн һураха бэшэ, баһа ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадахаяа студент бүхэн өөрымни уялга гэжэ тоолодог ааб даа. Нэгэдэхи, хоёрдохи курсын студентнэр хүдөө ажахын ажалда ябалсаа һэн. Буряад оронойнгоо колхоз, совхозуудай баян ургаса хуряалгада һайн хабаадалсажа, магтаалтай бусаа.

Энэ үедэнь бидэнэр һуралсалаа сентябриин нэгэнһээ эхилжэ, болохоёо байгаа практикадаа бэлдээбди. Октябрь соо педпрактикамнай эхилээ. Хамта дээрээ 18 студентнэр Улаан-Үдын 1-хи интернат һургуулида педпрактикаяа гаража эхилбэбди. Түрүүшын үдэрнүүдтэ багшанарай хэшээлнүүдые шагнажа, дүй дүршэлтэйнь танилсажа байһанаа, мүнөө түрүүшынгээ хэшээлнүүдые үгэжэ эхилбэбди. Үглөөдэр багша болоод гарахаяа байһан зон хадаа һайса хүдэлхэ зон аабзабди.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан, манай группын студентнэр институдгаа Доржи Банзаровай таһалга эмхидхэхэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Энэмнай хожомоо музей болохо ёһотой юм. Тиимэһээ бидэнэй урда тон түрүүн Банзаровай өөрынь зохёолнуудые, тэрээн тухай номуудые, зурагуудые, баһа өөрынь гар бэшэгүүдые оложо суглуулха зорилго табигдана.

Мүн лэ уран һайханай самодеятельностьдэ буряад таһагай студентнэр эдэбхитэйгээр хабаададаг байха. Манай группын басагад «Сэлэнгэ» гэжэ вокальна ансамбль эмхидхэнхэй. Дуушамнай—студент Владимир Тэлин. Уянгата, һайхан хоолойтой дуушад, уран хурса шүлэгшэд, хүхюу солбон хатаршад Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойдо зорюулһан вечер дээрэ бэлиг шадабарияа харуулжа, һайсахан альга ташуулаа...

Мүнөөдэр бүхы совет арадай баяр баясхалантайгаар комсомолой һайндэрые тэмдэглэжэ байхада, би манай республикын һуралсажа байһан залуушуулай зүгһөө түрэл Буряадайнгаа мүнөөнэйшье, урданайшье комсомолшуудые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Тэдэнэй ажал хүдэлмэридэнь амжалта хүсэжэ, ажабайдалдаа баяртай, согтой дорюун, элүүр энхэ ябахыень юрөөнэб.

Бидэ, мүнөө һуража байһан студентнэр, өөр өөрынгөө шэлэһэн мэргэжэлые эрхим һайнаар шудалжа, Эхэ оронойнгоо анхарал оролдолгые харюулха гэжэ оролдохобди. Юундэб гэхэдэ бидэ Ленинскэ комсомолой гэшүүд ха юмбибди.

Ж. ДОРЖИЕВА,
БГПИ-гэй 5-дахи курсын студентка.

...оромнай оюун бэлигтэ эрдэм... тэдэнэй аша габьяата эрдэм ...ын ехэ ажал ябуулгаарнь угаа ...дог. Тэдэнэрэй дунда ургажа ...уу эрдэмтэд олон.

...раг дээрэ республикын залуу ...эй түлөөлэгшэд байна. СССР-эй ...удай академиин Сибирьтэхи от... Буряадай филиалай байгаалиие ...э институдай физикын ба хи...таһагуудай залуу эрдэмтэд ...эй гэшүүд А. А. Аюрзанайн ба ...довина.

...раа, ажалайнгаа намтараар бо... залуушуулшье һаа, республика ... эрдэм наука хүгжөөхэ хэрэгтэ ...руулһан хубитань нилээд ехэ ...мад эрдэмтэдынь эдэнэр тушаа ...н хөөрэдэг юм.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХЭР БАЙНАБШИ, СЕКРЕТАРЬ?

НАМАЙЕ харамсаараа Сергей Лумбунов: «Ши ойрохон зуура намда ороод гарыш даа, ехэл хэрэгтэй һэм» гэбэ...

Оройшье боложо байгаа һаань, тэрээнтэй райком ошожо, кабинедтэнь оробобди.

— Ойн баярай пленумэй болохо саг ойртошобо. Хандалга бэшэжэ һуунаб. Энээниие уншаад үгэһүү. Шагналдаа, зай гү?—гээд жэжэхэнээр бэшээтэй саарһа гартаа абана...

— Эхин талань яһала болоо бэшэ гү? Юун гэжэ һананаш?

— Гэмэгүйл шэнги. Нэгэ бага дэгэд гэһэншүү. Юрын лэ үгэнүүдээр холбохо байгаа.

Бидэ хоёр үнинэй танил нүхэдбди. Бэе бэеэ һайса мэдэлсэхэ, сэхэ руунь урда урдаһаа арсалдаадшье абагша һэмди.

Тэрэ үдэшэ ойройхон болотор һуугдашаба. Хандалгаяа заһажа бэшээд, бэшэ хэрэгүүд тухайгаа хөөрэлдэнэбди. Комсомолой мүнөөнэй ударидагшын ямар шэнжэ түхэлтэй байха тушаа хэлсэхэдээ, баһал ар-тар арсалданабди. Ягаашье хадаа: «Спасский гү, али Корчнойнь шүүхэ гү? Боосолдое!» гэлдээд, гар гараа барилсаад, тиихэдэ тараа һэмди...

Би Улаан-Үдын райкомдо ябантуу агшаб. ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Сергей Лумбуновай ажалайнь нэгэ үдэрые ажаглаад үзэһэн байхаб. Үглөө амаралтын үдэр хүлеэжэ байгаа. Аппарадай хүтэлбэрилэгшэдэй летучка үнгэргэжэ, ойр зуурынгаа хэрэг шиидхээд, Сергей обкомой бюродо ошобо. Обедэй һүүлээр «Урожай» бүлгэмэй соведээрхинтэй золгоод, аймОНО-до орохо хэрэг гараба. Һурагшадай зунай амаралта тухай хэлсээгүйдэ баһа аргагүй. Нооһо хайшалагшадай мүрысөөнэй гуримда дахин заһабари оруулаад, нишэ тиишэнь хонходожо оробо. Үбһэшэдэй комсомол-залуушуулай звенонуудай ажал хүдэлмэреэр һонирхоно. Тиигээд лэ үдэшэлэн тээ Ивалга, ОПХ-гай комсомолой суглаанда ябашоо һэн.

— Нэгэ үдэр соо дан олон юумэндэ хамаарна бэшэ гүш? Иигэхэ болоо һааш, сагшни хаанашье хүрэхэгүйл шэнги.

Сергей үлэ мэдэг миһэд гээд:

— «Хаанашье хүрэнэгүйбди. Үдэр бүриин лэ хэрэг шиидхэлгээр һамааржа, сагаа баранабди» гэлсэгшэ. Тиимэшье бэшэ даа. Энээниие урдаа бариха болоо һаа, юу бүтээхэбши. Хэхэл юумэеэ хэнэ ха юмбибди.

Үнэхөөрөөшье тиимэл хаш. Улаан-Үдын аймагай комсомолшуудай ажал хэрэгтэй танилсахадаа, райкомой секретариин өөрынь оролсоогүйдэ ябууд бүтэшэхэ юумэн хомор янзатай гэжэ ойлгоо бэлэйб.

Энэ аймагай комсомолшууд ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ республиканска социалис мүрысөөнэй эхи табигшад гээшэ. Ехэ ехэ уялгануудые абанхай һэк. Хэлэһэндээ хүрэхын тула аймагай комсомолшууд али олон хэмжээнүүдые хараалаа, хүн бүхэн шахуу тус тустаа даабари абаа бэлэй. Эршэтэйгээр хүдэлхэ, шанга хиналта табиха хэрэг гараа.

Нэгэтэ райкомой секретарь Сергей Лумбунов Пестеровэй һүһаалиин комсомол-залуушуулай фермэ ерэбэ.

— Басагад яһала гэмгүй хүдэлжэ байнал даа. Шадалаараал,—гэжэ колхозой комсорг Таня Золотарёва фермын байдал тухай һонирхоходонь харюусана.

Үнэндөө тиигэжэ хэлэхээр бэшэ һэн. Эндэхи һаалишад һүнэйнгөө оросые тэрэ үедэ бага зэргэ доошонь орууланхай байшоо. Заримдаа һаалгадаа оройтодог, үхэр адуулагшад хүдэлмэридөө гарангүй байхашье ушар тохёолдодог, һаамхай үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл үгэлгэ таһалдадаг байгаа. Отделениин хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, энэ фермын байдал тухай асуудал партийно-комсомольско суглаан дээрэ хэлсэхэ саг болобо. Эндэхи басагад һайн хүдэлдэг байһандаа зарим тэды дашуураад абаа һэн хаш. Тэрээн тухайнь хэлэхэ, заһаха хэрэгтэй байгаа ха юм.

Комсомолой хүдэлмэридэ ороһоор Сергей найман жэл болобо. Түрүүн институдта һуража байхадаа комсорг ябаа, мүнөө райкомой секретарь. Түншэтэй, бодолго һайнтай, удааншаг хүн юм. Нэгэл юумэ хэхэ гэжэ шиидээ хадаа, тэрэнээ бүтээжэл һалаха. Нэтэрүү гээд нэтэрүү.

Таряа хуряалгын урдахануур ВЛКСМ-эй обкомдо зүблөөн болоһон юм. Хуряалга дээрэ комсомол-залуушуулай агрегадуудые эмхидхэхэ тухай тэндэ хөөрэлдэбэ. «Зай, Сергей хэды агрегат эмхидхэхэбта» гэжэ асуухадань: «Дүшөөд лэ болохо бэшэ бы даа» гэхэдэнь, нүхэдынь гайхалдаһан байгаа.

— Ягаа дан үсөөн юм,—гэхэдэнь:

— Үлүү олон агрегадай хэрэг юум. Һүүлэй һүүлдэ хахадынь саарһан дээрэ нэрэ болоод лэ һалашаха байха. Юрэдөө үсөөн аал, шанартайнь дээрэ,—гэжэ тиихэдэ Сергей харюусаа һэн.

Тэрэ хэлээшэнь болоо. 39 агрегат аймаг соогоо бии болгоо, тэдэнэй хоорондо мүрысөө шадамараар эмхидхээ. Мүнөө райкомдо ороходоо тэдэ агрегадуудай хэһэн хүдэлмэриинь дүн аржытар бэшээтэй байһыень хараа һэм. Ивалгын ОПХ-гай Григорий Голышевой агрегат 5000 гаран центнер таряа сохижо, энэ мүрысөөндэ илаа.

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта).

...БАРИМТАНУУД

...ээг бэшэггүй байдал ...бүлгэмэй» 300 эхин эм... 1930 оной эхеэр манай ...а дотор байгуулагдажа, ...эмхидхэһэн курсануудта ...гүй 4000 гаран хүн һу...айна. Үзэг бэшэггүйшүүл...аха культармеецүүдээр ...ран комсомолшууд тэрэ ...лһэн юм.

...КСМ-эй ЦК-гай заабари ..., колхозуудые кадрнуу...үүлхэ зорилгоор Буряа...омол 1932 ондо счетовод ...ю бүридхэлшэд болгон ...омсомолшуудые эльгээһэн, ...300 гаран нүхэд хамтын ...хүтэлбэрилхы тушаал...рөжүүлэгдэһэн байха юм. ...32 оной август һарада ... гигант болохо Улаан...аровоз-вагон заһабарил...ой фундамент табигдажа ...һэн. Тэрэ барилгада ...й ЦК-гай ба обкомой пу... 1500 комсомолшуул эль... юм.

Комсомолой барилга дээрэһээ элидхэнэбди

СЭЛЭНГЫН целлюлоз-картоной комбинат! Энэмнай комсомолой дайшалхы, габшагай хүсөөр бодхоогдожо байгаа орон доторхи 98 томо барилгануудай нэгэн. Манай Буряад орондо модо болбосоруулжа, химиин продукци үйлэдбэрилгые хүгжөөлгэдэ эхи табиһан гигант.

Гүн хүбшэ соо, хэтын хэтэдэ гаталшагүй намаг налхи байһан газарта бодожо байһан, үнэхөөрөөл, залуу үетэнэй габшагай гараар һуури табигдажа, мүнөө саашадаа улам үргэдэжэ байһан хэмгүй ехэ барилга. Эндэ хүдэлжэ байгаа 700 гаран залуу ажалшад комбинадай анхан һуури табилсаһан үетэнэйнгөө уг залгамжалан, тэрэ хэрэгынь хүсэндэнь хүргэхэ гол зорилготой.

Барилга хэжэ байһан энэ томо коллектив эрмэлзэл ехэтэйгээр хүдэлнэ. Илангаяа тэдэнэй шамбагай ажал Агуухэ Октябриин Революциин 50 жэлэй ойе угтажа байһан сагта улам эршэдээ һэн. Тэрэ эршэнь ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн угтамжада зорюулагдаһан тэмсэлэй үедэ бүри ехээр хүсэ ороо.

Тиигэхэ ёһотойшье. Комсомолой барилга! Эдэ үгэнүүд залуу үетэниие ехэ тэмсэлдэ улам зоригжуулаа ха юм. Түрэл комсомолойнгоо алдарта ойе амжалта түгэсөөр угтаха хүсэлэнтэйгөөр ажалай вахтада тэдэнэр жагсаа һэн. Шэнэ уялганууд абтаа. Социалис мүрысөөн шэнээр долгилоо. Энэ мүрысөөнэй манлайда комсомолшууднай бата жагсаалтайгаар ажаллажа, улам урагшаа дабшаа.

Барилга дээрэ 100 гаран залуу хүдэлмэришэдһөө бүридэһэн комсомол-залуушуулай табан бригада хүдэлнэ. Тэдэнэр өөһэд хоорондоо мүрысэн ажаллана. Эдэ коллективүүдэй ажал хэрэгынь һайн.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулһан мүрысөөнэй ябасын дүн хоёр дахин энэ үедэ согсологдоо һэн. Хоёрдохи шатын (эсэсэй) дүн гаргахадамнай, барилгын хоёрдохи участогай комсомольско организаци (комсоргнь) Виктор Моисеев) нэгэдэхи һуури эзэлжэ, ВЛКСМ-эй комбинадай комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Хоёрдохи һууриду барилгын дүрбэдэхи участогай комсомолшууд гараа һэн.

Комсомол-залуушуулай бригадануудай дундаһаа коммунист Владимир Федорович Пугачевой хүтэлбэрилдэг коллектив илаһан байна. Тэдэнэр хараалһан болзороо 5,5 үдэрөөр уридшалаа. Энэ бригадын гэшүүд халаанайнгаа нормые үдэр бүри дунда зэргээр 130—135 процент дүүргэжэ ябаа. Эндэ хүдэлдэг комсомолшууд булта даа үльгэр жэшээ харуулна. Жэшээнь, Владимир Мясников «Эрхим мэргэжэлтэ» гэһэн нэрэ зэргын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оролсожо, комбинат дотороо эгээл түрүүлэн «Эрхим шулуушан» гэһэн алдартай болоо. Энэ залуу хүдэлмэришэн нүхэр Пугачевой бригадада хүдэлдэг. Эрхим амжалта туйлаһанайнь түлөө Володиие ВЛКСМ-эй Кабанскын райком Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа.

Владимир Мясников эндэхи ГПТУ дүүргэһэн хүбүүн. Эсэгынгээ жэшээгээр, тэрэнэй уг залгамжалан хүдэлжэ байна. Володиин эсэгэ Михаил Иванович — жэшээтэ коммунист. Энэ барилгын эхилхэһээ хойшо хүдэлжэ ябадаг, мүнөө бригадир тушаалтай хүдэлмэришэн.

Нина Каневская комбинадай барилгада хүдэлһөөр долоон жэл болоо. Хэдэг ажалдаа абьяастайгаар мэргэжэжэ, барилгын дүрбэдэхи разрядаар ажалладаг, ямаршье хүдэр эрэшүүлдэ гартадаггүй хүн. Эрхим шулуушан Нина басаган ВЛКСМ-эй ЦК-гай хүндэлэлэй значогоор шагнагданхай.

Ажал дээрээ суурхадаг залуу хүдэлмэришэдэй нэрэ алдарые эндэ үргэлжэлүүлхэ болоо һаа, тиимэ бэлээр дууһахагүй. Тобшоор хэлэхэдэ, манай комсомолшууд, залуушуул ВЛКСМ-эй ехэ һайндэрые яһала амжалта ехэтэйгээр угтаа гээшэ. «Комсомолой ойдо — ажалай эрхим бэлэг бэлдэе!», «Үсэгэлдэрэйхинһөө мүнөөдэр һайнаар, үглөө мүнөөдэрэйхиһөө бүри һайнаар хүдэлэел!» гэһэн уряа доро ажаллаһанай үрэ дүн ха юм даа.

Ленинэй комсомолой ехэ һайндэртэ бэлдэжэ байһан габшагай ажалаар бурьялһан эдэ үдэрнүүдтэ комбинадай барилгашад томо томо 10 барилгануудые ашаглалгада тушаагаа. Тэдэнэрынь булта даа «һайн» гэһэн сэгнэлтэдэ хүртөө. Барилгын материалнуудые зүбөөр хэрэглэһэнэй, алмаһан ба арьбалһанай аша туһаар, уралан нарижуулгын олон дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй зэргээр 70 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ. Эдээн соо манай хубита бардам. Энээгээрээ бидэ омогорхонобди.

Комсомолшуудай ниитын ажабайдал удхаараа дэлгэр баян боложо байна. Уран һайханай коллектив, спортын дэлгэрэлгэ, һуралсал, һайн дуранай түлөөһэгүй хүдэлмэри — эдэ бүгэдэн олон асуудалнуудта харюу үгэхэ байха. Мүнөө үедэ 300 шахуу залуу хүдэлмэришэд үдэшын дунда һургуулида, институт ба техникумүүдтэ заочноор һурана. Олонхи комсомолшууд политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлнэ. Спортын талаар бидэ өөһэдынгөө дүрбэн мастертай болонхойбди.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо зорюулһан баяр ёһололой суглаан дээрэ ерэхэ сагта бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодорхойлһон тангариг бэшэг нэгэн дуугаар баталан абаабди. Һайнаар хүдэлхэбди. Дутуу дундануудаа дары усадхажа, үшөө ехэ хэрэг үйлэнүүдэй түлөө эрмэлзэл түгэсөөр тэмсэхэбди. Ленинскэ комсомолойнгоо зүргаадахи орденоор—Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһанда зүрхэ дүүрэн баярлаһан бидэ бүгэдэнэй зоригжол омог дорюун. Комсомолой барилга бодхоожо байгаа бидэ залуу үетэн нэрээ алдаршуулхаар хүдэлхэ аргатайбди. Энэ манай үшөө нэгэ тангариг.

Н. БУХАЛЬЦЕВ,
барилгын комсомольско штабай начальник, ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн.

Кабанскын аймаг.

Зураг дээрэ: Буряадай хүдөө ажахын институдай агрономическа факультедэй студентнэр-заочнигууд лабораторно хэшээлдэ.
СОРОКИНОЙ фото.

Тоо, баримтанууд

● Харата муухай фашис немец булимтарагшадай манай Эхэ орондо добтолон оробоной түрүүшын үдэрнүүдтэ республикымнай 11500 комсомолшууд һайн дураараа дайсаниие даралсахаяа фронт мордоһон юм. Дайнай жэлнүүдтэ областной комсомольско организациин бүридэл шэнэдэн хубилаа. Эдэ жэлнүүдтэ ВЛКСМ-эй зэргэдэ 26 мянга гаран залуу үетэн абтаа бэлэй.

● Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ Буряадай комсомолшууд хүдэлмэриингөө сагһаа гадуур эршэмтэй шангаар ажаллажа, 35 вагон мяха ба консервын зүйлнүүдые, 7 вагон шухала хэрэгсэлэй продукци, 3500 тонно загаһа үйлэдбэрилһэн, 2000 тонно шулуу нүүрһэ малтаһан юм. Республикын хүбүүд, басагад фронтдо дайлалдажа ябагшадтаа 15 мянган хэһэг бэлэг суглуулжа эльгээгээ, фронтовигуудай үхибүүдтэ туһалха фронтдо 930 мянган түхэриг мүнгэ суглуулжа оруулаа һэн.

● ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада промышленность ба барилга дээрэ хүдэлдэг 11 мянган, хүдөөгэй 6500 мянган комсомолшууд жагсаа. Республикын промышленность дээрэ комсомол-залуушуулай 820 бригада, халаан, участок эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй 200 гараниинь ВЛКСМ-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ болохын тула тэмсэнэ.

● Тэжээл бэлэдхэлгын үедэ колхоз, совхозуудта комсомол-залуушуулай 576 звено эмхидхэгдээ һэн. Бэшүүрэй аймагай комсомолшууд болон залуушуул бүхы сабшагдаһан үбһэнэй 80 процентыень абаһан байна. Мүнөө үедэ мал ажал дээрэ комсомол-залуушуулай 250 фермэ хүдэлжэ байна.

● ВЛКСМ-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ студентнэр-барилгашадай отрядта энэ жэлдэ 2000 хүн ябажа гараа. Тэдэнэр ажалай семестрэй үедэ нэгэ миллион 210 мянган түхэригэй сэнтэй барилгын хүдэлмэри хэһэн байна.

● Республика доторнай 5 мянган залуу уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод шэнэ арга бэдэржэ, түрүү дүй дуршал нэбтэрүүлжэ байдаг. Комсомолой 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан эдэ оюун бэлигтэнэй энэ жэлдэ зохёоһон 850 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэнэй экономическа үрэ дүнгынь 200 мянган түхэригэй сэнтэй.

Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойдо

КОМСОМОЛ

Нара даллан,
Улаан тугай далбаан доро зогсоходош,
Нажар халуун һэн наһаншни, комсомол.
Этигэл дүүрэн
Ильич үдэшөөл гэрэлтэ хонгёо замдаш,
Эсэсые мэдэдэггүйдэш бахардадаг һэн, комсомол.
Буһалгаата бурьяа жэлнүүд
Бодол үзэлыш шалгаа—
Булад шэнги шэрээгдэжэ хатуужааш.
Үлэнхэ зоболон,
Үхэлэй химаргаан сухарнжа айгаа —
Уланхадаһан дайсадаа уурхайдань бажуугааш.
Һэлмын даршаан соо
Һэенүүд дахинаа бү үндыг гээд,
Һээр мүсэеэ һүүлшынхеэ эршэлээ һэншни.
Дэлхэйе дорьбоохо
Далита баатарнууд лэ үдэг гээд,
Дэбрээтэ булагтал бурьялжа байгаа һэншни.
Шинии урда
Юун сухаряа үгыб даа, комсомол?!
Шираг мундуу хабашни далайдал,
Оршолон дэлхэйн
Зулай дээрэ мүнөөдэр, комсомол,
Ошотонолшни одон болоод олондо.
Залуу үетэнэй
Заяа хубинь шамтаяа нүхэсөө.
Залаа дэльбыень һагсайлгахадажа табинаш.
Үндэртэ ниидэхээр
Үдэ далина һодотон бүхэлөөд.
Үглөөдэрэй һаруул руу үбсүү сэлнинэш.
Шинии урда
Юун сухаряа үгыб даа, комсомол?
Шираг мундуу хабашни далайдал,
Оршолон дэлхэйн
Зулай дээрэ мүнөөдэр, комсомол,
Ошотонолши одон болоод олондо.

Ц.-Д. ХАМАЕВ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ЦААНАҺАА

Румыниин компартиин ЦК-гай пленум

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Румыниин Коммунис партиин ЦК-гай пленум октябриин 21—25-да болоо гээд Аджерпресс агентство мэдээсэнэ.

РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, СРР-эй Гүрэнэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. Чаушеску пленум дээрэ элидхэл хээ.

Румыниин социалис нэгэдэлэй фронт байгуулха тухай дурадхалые пленум батална абаа. Энэ хадаа саг үргэлжын политическэ орган болохо байна. Тэрээндэ Румыниин Коммунис парти, олониитын ба профессиональна гол организацинууд, венгер ба немец үндэһэ яһанай ажалшадай шэнээр байгуулагдажа байһан соведүүд ороходо юм.

Национальна Ехэ Суглаанай, Арадай Соведүүдэй һунгалтын 1969 оной мартын 2-то зарлахыень СРР-гэй Гүрэнэй Соведтэ дурадхаха гэһэн шиидхэбэри батална абтаа.

Партийна организацинуудые бэхижүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые, тэрэшэлэн элүүрые хамгаалгын, хүн зониие медицинскэ талаар хангалгын асуудалнуудые пленум зүбшэн хэлсээ.

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙ

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-ай корреспондент Э. Баскаков иигэжэ дамжуулна: ООН-ой Генеральна Ассамблей дээрэ юрэнхы үгэнүүдые хэлэлгэ дүүрэхэ ойртоо. Зуу гаран гүрэнэй бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэд Ассамблейн үндэр трибуна дээрэһээ үгэ хэлэжэ, мүнөө үе сагай шухалын шухала асуудалнуудаар өөһэдынгөө баримталдаг хараа бодолые найруулаа, мүнөө үедэ хүн түрэлтэнэй үмэнэ табигдажа байһан эгээн лэ шухала асуудалнуудые шиидхэхэ элдэб замуудые дурадхаа.

Уласхоорондын оршондо манай үе сагта тохёолдоһон орёо оршон байдал юрэнхы үгэ хэлэлгын үедэ харагдахаһаа харагдаа. Хархис ба дайнай хүсэнүүдтэй эб найрамдалай, национальна сүлөөрэлгын, дэбжэлтын хүсэнүүдэй улам бүри ехээр эсэргүүсэлтэ хэдэг болоһые үгэ хэлэлгэ харуулаа. Социализмые саашадань бэхижүүлхэдэ, дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэдэ, бүхы арадуудай дэбжэлтэ ба һалбаран хүгжэлгэдэ таарамжатай эрхэ байдал бии болгохоор шиидэнги байһан социалис оронуудай бата нэгэдэлые үгэ хэлэлгэнүүд дахяад харуулаа. Хүгжэжэ эхилһэн олонхи залуу гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд гол асуудалнуудаар адли гү, али дүтэрхы хараа бодолтойгоор үгэ хэлэһэн байна.

Зүбшэхэ зүйлэй шухалын шухала асуудалнуудһаа сессидэ хабаадагшадые һамааруулха, тэрээн дээрэ тааруугүй, шахардуу оршон байдал тохёолдуулха гэһэн США-гай, Англиин, бусад зарим ороной һэдэлгэнүүд урагшагүйдөө.

«Чехословакиин асуудал» гэдэгые хэрэглэн заседаниин зал соо хүйтэн дайнай ба бэе бэеэ үзэн ядаха оршон байдал тогтоохо зорилгоор хэгдэһэн өөдэгүйхэн мэхэ гохонуудынь эдэ гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдтэ туһалаагүй. Эдэ тааруугүй муухай һэдэлгэнүүдынь Ассамблей дээрэ тиимэ ехээр дэмжэгдээгүй. Харин НАТО-гой хүтэлбэрилэгшэдэй һанаашалганууд, Баруун Германидахи үһөө нэхэхые эрмэлзэдэг хүсэнүүдэй улам бүри эдэбхитэй болжо байлга Европодохи байдалай шахардуу шанга болоһоной шалтагааниинь болоно гээд олон делегадууд сэхэ руунь зааһан байха юм.

Советскэ делегациие толгойлогшо, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын сесси дээрэ хэлэһэн үгэ ехээр һонирхогдоо.

Генеральна Ассамблей дээрэ хэлэгдэһэн юрэнхы үгэнүүд уласхоорондын асуудалнуудта һайнаар, бүтэхэ руунь хандаһые, мүн Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин үг зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө туһа нэмэриие оруулха гэжэ олонхи гүрэнэй үнэн зүрхэнһөө хүсэжэ байһые харуулаа.

Буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хурааха шухала байһые үнэндөө нэгэшье правительство арсаагүй. Энэ зорилго дүүргэхэ замдахи шухала шатань ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договор болоно. Энэ договор ехэ удха шанартай гээд дала шахуу орон онсолон тэмдэглээ. Яаралтайгаар зэбсэгжэлгые болюулха, буу зэбсэг хурааха талаар зарим хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай СССР-эй правительствын меморандум Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ оруулагданхай. Энэ хадаа дайнай аюулые һуларуулагада туһалхаар шэнэ зарим хэмжээнүүдые зүбшэхэ ба хараалха таарамжатай үндэһэ һуури болоно үгэнэ гэжэ олон делегат үгэ хэлэхэдээ заагаа.

Үгэ хэлэһэн түлөөлэгшэд, США-гай дүтын ханинарһаа бэшэниинь бултадаа вьетнам арадта эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан американ эзэрхэг түримхэй ябуулгые нэгэн һаналтайгаар буруушаагаа. Хойто Вьетнамые зэрлигээр бомбодолгые дары түргэнөөр, үгэ дуугүйгөөр болюулха тухай эрилтые таби гаран гүрэн дэмжээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тушаа өөһэдынгөө хараа бодолые уласхоорондын хуралдаанда баадхаха гэжэ баруун оронуудай зарим этэгээдүүдэй хэһэн һэдэлгэ урагшагүйдөө.

ЕГИПЕДЭЙ КОМАНДОВАНИИН КОММЮНИКЕ

КАИР. (ТАСС). Египедэй Порт-Тауфик гэжэ городто эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулга хэхын тулада хэрэглэгдэдэг Израилиин ракетнэ баазые ОАР-ай зэбсэгтэ хүсэнүүд октябриин 26-най үдэр үдын хойно һандаргаа гээд, Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин коммюнике соо хэлэгдэнэ. Израилиинхидтай артиллерийскэ буудалдаан нютагай сагаар 16 час 50 минутада эхилһэн аад, 18 часта дүүрээ. Энээниие израилиинхид үүдхэһэн байгаа.

Буудалдаанай үедэ дайсанай 19 танк, 14 бронетранспортер, 10 ракетнэ түхеэрэлгэ, 28 пулемётно уурхай, горючиин ба һомо хэрэгсэлэй 6 склад, 106 миллиметрэй халибтай томо буу усадхагдаа. Дайсанай олон хүн алуулһан ба шархатаһан байна. Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй талаһаа 5 хүн алуулаа, 9 хүн шархатаа. Порт-Тауфик городой энгэй хүнүүдэй һуудаг кварталнуудые израилиинхидай буудахада, 6 хүн шархатаа, 2 байрын гэр һандаргагдаа. Суэцкэ каналай медицинскэ центрэй байшан, бусад хэдэн гэр байранууд гэмтээгдээ.

...ХЭР БАЙНАБШИ, СЕКРЕТАРЬ?

(Түгэсхэл. Эхиннинь 3-дахи нюурта.).

Һаалишадай мүрысөөнэй эхилхэдэ комсомолой райком баһал эдэбхитэйгээр оролсоо. Фермэ бүхэндэ суглаа үнгэргэжэ, шэнэ уялгануудые абхуулһан. Комсомол-залуушуулай хэдэн фермэнүүдые шэнээр эмхидхэбэ. Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада Десятниковай, Пестеровэй фермэнүүд илажа, Октябриин революциин 50 жэлэй ойн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Түрүүшын алхам хэжэ, зориһондоо хүрэжэ байһандаа Сергейн сэдьхэлдэ хүнгэн шэнги болоно. Тиигэбэшье комсомолшууд болон залуушуулай хүдэлдэг үшөөл олон фермын бирагүйхэн байхадань сэдьхэл дүүрэн һуухын аргагүй. Зарим комсомольско организацинууд энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа һулахаһаар лэ табина гээшэ ха гэһэн бодол эзэлүүдгүй түрэнэ.

Буряадай хүдөө ажахын институдай ветеринарна факультет дүүргэһэн врач мэргэжэлтэй хүн һэн туладаа, Сергей үйлэдбэриин асуудалнуудые зүбөөр ойлгохо, ажал хүдэлмэри эмхидхэхэ шадабари ехэтэй юм. Тиигээд али нэгэн хэмжээ ябуулгын ямар удха шанартай, экономическа ямар үрэ дүнтэй байхыень хүндэ ойлгуулжа ядахагүй. Хүнэй сэдьхэл бодолдо бүхөөр хадууха гэжэ оролдодог зантай юм. Теэд урдань залуушуулай коллективүүдые энээ тэндэ эмхидхэхэ гэжэ байгаад, али зэргэ хөөрэлдэгшэ һэм. Тэрэнь дандаа саарһан дээрээ үлэшэхэ. Хооһон хубхай үгэнүүд. Эмхидхэхынь эмхидхээд тэрэнэйнгэе заха үзүүртэ хүрэнгүй орхижорхидогынь Сергейдэ мэдээжэ байгаа.

Залуушуулай коллективүүд тушаа үдэр бүри һанаагаа табиха, тэдэниие улам бэхижүүлжэ, хоорондонь мүрысүүлээд, үрэ дүнгынь ходо гаргажа, урмашуулжа байхада ондоо ха юм даа. Тэрэ оролдолгонь бодотоор харюулагдана. Аймаг дотор шэнээр байгуулагдаһан һү һаалиин 15 фермэ, гүүртэнүүдэй долоониинь мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Залуу малшадай эрмэлзэлые ехэ, хайшан гээл һаа, һайнаар хүдэлхэб гэжэ оролдоно бшуу. Халуун анхаралаар хүрээлэгдэһэн хүбүүд, басагадай эршэ хүсэн, эдэбхи ондоол байдаг.

Аймагай залуу һаалишадай заримандиинь колхозой гаргашаар амаралтын гэртэ амараа. «Улаан Оронго» колхозой һаалишан Роза Омоктуева Москва шадархи «Ёлочка» гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай амаралтын гэртэ, тиихэдэ «Маяк» колхозой — Мария Чистякова, «Дружба» колхозой — Лидия Давыдова гэгшэд залуушуулай уласхоорондын «Спутник» гэжэ лагерьта амаржа ерээ. «Улаан Оронго» колхозой механизатор Владимир Халзанов ВЛКСМ-эй ЦК-да болоһон ороной эрхим таряашадай уулзалгада хабаадалсаха урял абаа һэн.

Хоёр мянган комсомолшуудай манлайда ябажа, тэдэниие ударидаха гээшэ тиимэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Тэрэ мүртөө энэ аймагнай город шадар оршодог һэмнай. Залуу үетэн город уруул ошожо, һураха, хүдэлхэ гэжэ байха. Теэд жэлэй туршада аяар 900 шахуу комсомолшууд аймагһаа гаража ошоо бшуу. Тиихэдэнь энэ үедэ миил 160—190 хүн комсомолой бүридхэлдэ шэнээр абтаа.

— Бэрхэтэйл аймаг даа. Ерэһэн залуу хүн нэгэ-хоёр жэл хүдэлжэ, ажалай стажай эхи абахадаа ариншаха. Заримандиинь алибаа бэрхэшээлһээ түбэгшөөгөөд тэрьелшэхэ. Яахабши теэд. Ерэһээ залуушуулые нютагжуулха гэжэ али бүхы аргаяа бэдэрнэлди даа, — гэжэ Сергей хэлэгшэ.

Тогтуурингүйшүүлэй хэды олоншье һаа, районно комсомольско организаци жэлһээ жэлдэ урган, шанарайнгаа талаар улам бэхижэнэ.

Комсомольско организацинуудай секретарьнарые бэхижүүлхэ талаар Сергей һүүлэй үедэ горитой оролдолго гаргаа. Залуушуул сооһоо комсорг болохоор хүбүүд, басагадые шэлэн олоходоо ехэл хэрхо хүн. Тиигээд тэрэ дэбжүүлһэн нүхэртөө туһалха, зааха, түрүүшын хэмжээ ябуулгануудые зохёолсожо үгэхэ гээшэ Сергейн өөрынь шэнжэ шанарай нэгэ гол зүйлынь.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын комсорг Борис Цыдыповые комсомолой хүдэлмэриин дүршэлдэ һургаха гэжэ Сергейн ехэ оролдоһые мартагшагүйб. Гэнтэ комсорг (тэрэ сааная томо ажахын) болохо гээшэ гайтай байгаагүйдөө арганьшьегүй. Али олон юумэнэй хойноһоо дугташаад, гол жолоогоо оложо ядаха. Борис өөрөө яһалашье шударгы, эрдэмтэйшье хүбүүн. Тиимэшье һаа, түрүүшээр союз доторой хүдэлмэриин удхые ойлгодоггүй байгаа. Үйлэдбэриин али олон асуудал шиидхэлгээр толгойгоо эрьехэ, тэрээндэ хамаг сагаа «эдидэг» һэн. Теэд тэрэ дутагдалынь заһаха гэжэ Сергей Бористай яһала хөөрэлдөө, туһалаашье. Ягаашье хадаа зүб мүртэнь тэрэниие оруулжа шадаа юм. Мүнөө Борис Цыдыповэй хүтэлбэриллдэг комсомольско организаци аймаг... эгээл һайнуудай нэгэ...

— Мүнөөл мэдэхэ... хэлээшэ хуул зүб боло... Намдаа заримдаа шан... шье хүрөөд абагша һаа... тиигэдэг һэн ха,— гэж... мүнөө хөөрэдэг.

Сергейн зориһондо хүр... һые гэршэлһэн үшөө ... харуулһуу. Комсомол... ческэ һуралсал хүтэ... шадаал һаа, коммунис... дистнарые томилхо гэ... табигдаа һэмнай. Тии... «Искра» колхоздо... хёолдоо. Колхозой ... В. Г. Буяновые В. И. ... намтар шудалха кружо... гандист болгохо гэһэн... комсомолшуудай сугла... оробо. Харин тиихэдэнь... тэрээндэнь арсалта ... тиигэбэшье һаань, Серге... хеэрээл байжа, колхозой... лэгшые комсомолой ду... хэ пропагандист болго... һэн.

Комсомолшууд болон за... лай дунда политическа... лые мүнөө ганса энэ кол... рүүлэгшэ хүтэлбэрилэ... сад колхозуудта баһал ... үүдхэһэн байха юм.

Иимэл эрмэлзэл ... ямаршье бэрхэшээлһээ ... гүйгөөр, нүхэдөө халуун... лаар хүрээлэн, туһалха... хамһалсаад, шангалха... эрид шууд эрилтэ таби... хэдөө зориһондоо хүрэ... Сергей Лумбунов иимэ шэ... нартай комсомолой уда... болоно шаданхай. Энэл ... һуладхангүй, оншотойго... лыш даа, Сергей.

К. БАТО...

ОЛИМПИИН НААДАНАЙ АРБАН ДҮРБЭДЭХИ ҮДЭР

Үнгэрһэн октябриин 25-най үдэр — Совет ороной суглуулагдамал команда эгээл олон медальнуудые абажа гараба. Энэ үдэр манай спортсменүүд хэзээ хэзээнэйхиһээ олон алтан, мүнгэн, бронзо медальнуудые абаһан байна.

Байдарка, каноэ онгосоор мүрысэгшэд сооһоо манай командын спортсменүүд шалгараа. Сочимилко канал дээрэ һэлюуршэдэй дунда болоһон урилдаанда ленинградка Людмила Пинаева, сумчании Александр Шапоренко сугтаа һэлюурдэлсэһэн киевлянин Владмир Морозов гэгшэд шалгаржа, алтан медальда хүртөө. Тиихэдэ Александр Шапоренко гансаараа һэлюурдэгшэд сооһоо шалгаржа, мүн лэ мүнгэн медальда хүртэһэн байгаа. Мүн Сочимилко канал дээрэ һэлюурдэлгын мүрысөөндэ хабаадалсаһан Л. Пинаева, А. Середина (байдарка — хоёр хоёроороо), В. Галков (каноэ гансаараа), М. Замотин, Н. Прокупех (каноэ — хоёр хоёроороо) гэгшэд бронзо медальда хүртэбэ. Сэхынь хэлэхэдэ, түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаһан манай спортсменүүд бултадаа эрхимлээ бшуу!

Сочимилко канал дээрэ октябриин 25-да үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ социалис оронуудай спортсменүүд шалгаржа, бүхы медальнуудые абаа гэхэдэ, алдуу болхогүй. Гансал хоёр удаа — ФРГ-гэй, Норвегиин спортсменүүд хоёр алтан, Венгриин команда хоёр алтан, гурбан мүнгэн, нэгэ бронзо медаль абаһан байна.

Октябриин 25-най үдэр «Кампо Марта» гэжэ газарта морёор урилдаһан манай спортсменүүд баһал эрхим амжалта туйлаа. Ленинградец 40 наһатай Иван Казимов морёор урилдахадаа 1572 очко абажа, Олимпиин чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Хоёрдохи һууринда ФРГ-гэй миллионер 56 наһатан Иозеф Неккерман гараа. Тэрэ 1546 очкотой болоһон.

Командануудай хоорондын дүн гаргахада манай моришодой команда мүнгэн медальда хүртэһэн байна.

Гимнасткануудай дунда шанга тулалдаан болоо. Эндэ гурбан ороной ГДР-эй, СССР-эй, Чехословакиин спортсменүүд эрхим түрүү мүрысэһэн байна. Манай Наташа Кучинская бревно дээрэ упражнени гүйсэдхэхэдөө бултанһаа эрхим амжалта туйлаа. Лариса Петрик гурбадахи һуури эзэлээ. Чехословакиин спортсменка Вера Чaславка хоёрдохи һууринда гараа. Лариса Петрик юрын упражнени гүйсэдхэхэдөө Вера Чaславкатай нэгэдэхи, хоёрдохи һуури хубаалдажа шадаа. Наташа Кучинская эндэ гурбадахи һуури эзэлһэн байна. Брус дээрэ болоһон мүрысөөндэ Зинаида Воронина гурбадахи һуури эзэлжэ, бронзо медальда хүртөө. Нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудые В. Чaславка, ГДР-эй эдир спортсменка Карин Янц эзэлбэ. Юумэ тулаад һүрэлгын мүрысөөндэ Зинаида Воронина мүн лэ гурбадахи һуури эзэлээ. Вера Чaславка эндэ түрүү, ГДР-эй Эрик Цухольд хоёрдохи һууринда гараа.

СССР-эй шпажистнуудай команда мүнгэн медальда хүртөө. Командын гэшүүд Григорий Крисс, Алексей Никанчков, Иосиф Витебский, Юрий Смоляков гэгшэд түгэсхэлэй наадан дээрэ Венгриин суглуулагдамал командада 4:7 тоотойгоор шүүгдэшоо.

Фехтовальщигуудай дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада манай спортсменүүд эрхим амжалта туйлаа. Тиигэжэ командануудай хоорондын дундаһаа эрхимлэжэ, гурбан алтан, дүрбэн мүнгэн медаль абаа. Венгриин спортсменүүд хоёр алтан, хоёр мүнгэн, гурбан бронзо, Польшо — нэгэ алтан, хоёр бронзо, Румыни, Франциин спортсменүүд нэжээд алтан, нэжээд бронзо медальнуудта хүртөө. Мексикэ, Италиин спортсменүүд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Бухэшүүлэй дунда классическа барилдаагаар гурбадахи үдэрөө мүрысөөн боложо байна.

Токиодохи Олимпиин наадаанай мүнгэн медальда хүртэһэн хүндэ бэетэй спортсменүүд Ленинградай Анатолий Рощин, Тбилисиин Роман Руруа гэшэд эндэ шадамар бэрхээр барилдажа ябана.

Баскетболистнуудай дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөн дүүрэбэ. Эндэ манай спортсменүүд Бразилиин командые 70:53 тоотойгоор шүүжэ, бронзо медаль абаба. США-гай баскетболистнууд Югославиин командые 65:50 тоотойгоор шүүжэ, Олимпиин наадаанай чемпион болоо.

(ТАСС-ай тусхай корр.).
Мехико.

ЗҮҮН СИБИРЬТЭ ТҮРҮҮШЫН...

Үнгэрэгшэ субботодо Улаан-Үдын Октябрьска районой гол гудамжаар улад зон урда урдынхиһаа олон байба. Ушарынь — эндэ «Дружба» гэжэ шэнэ кинотеатр нээгдээ.

Энэ кинотеатрые богони болзор соо һайн шанартайгаар бүтээжэ, Улаан-Үдын ажалшадта бэлэглэһэн Буряадай барилгын управлениин нэгэдэхи СМУ-гай ажалшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд «Уряалай билетдээр» нэн түрүүн эндэ кино хараһан байна.

«Дружба» кинотеатр Зүүн Сибириин городуудай кинотеатрнуудһаа онсо илгаатай. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй экран үргэн хэмжээнэй байна. Тааруу зохидоор табсантуулан хэгдэһэн һууринуудта нэгэ доро 850 хүн һуужа, кино харахадаа, нээлгэтэй үргэн тала дайда руу шэртэжэ байһандал мэдэрхэ юм. Жэшээлхэдэ, экран дээрэ жэргэжэ байһан шубуухайн дуун, кинотеатрай хана үһээгээр хэгдэһэн репродукторнуудаар дамжуулагдан, хээрэ талада соносоһоншуу үзэгдэнэ.

— Экрамнай Улаан-Үдын эгээл томо «Прогресс» кинотеатрайхиһаа хоёр дахин ехэ гээшэ. Иимэ томо хэмжээнэй экрантай кинотеатр манай хүршэ Шэтэ, Эрхүү хотонуудһаа байха Новосибирскдашье үгы юм,— гэжэ тус кинотеатрай директор Анфиса Афанасьевна Гаврилова омогорхон хөөрэнэ.

Шэнэ кинотеатр орёо нарин аппаратураар хангагданхай.

Зураг дээрэ: «Дружба» кинотеатрай зал соо.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯ...

Мүнөөдэрэй ном...

Нэгэдэхи хууда... «Союз-3» онгосо ни... гэһэн ТАСС-ай мэ... ВЛКСМ-эй Буряадай... мой, Улаан-Үдын го... баярай пленум тухай ... сэл.

Хоёрдохи хууда... «Хатуу зоригтон» гэ... Голубевой очерк. «Унт... гүй дүлэн» гэһэн А. Д... нинагай статья. «Үг ... жалагшад» гэһэн Б. М... гэгшын статья.

Гурбадахи хууда... «Юрын гэшүүн» гэһэн ... ротаевагай очерк. «Б... гой шэнэ газар дээрэ... А. Халтуевай очерк. ... саанаһаа абтаһан мэд... нүүд.

Дүрбэдэхи хууда... СССР-эй Наукануудай ... демиин Сибириин ... ниин Буряадай фили... репортаж. Нютаг нют... һонин. Мехикэдэ бо... байгаа Олимпиин наа... материал.

СЭНХИР ЭКРАНУУ...

17 часһаа 22 час 05 ... хүрэтэр Москваһаа дам... 17 часһаа «Холо, ойр... нии». 17 час 15 мину... Олимпиин XIX наада... гэсхэл харуулагдаха. 1... 15 минутаһаа дуунда ду... шуулай клуб. 19 час 35 ... таһаа ВЛКСМ-эй 50 жэл... до зорюулагдаһан пионер... рапорт. 19 час 50 мину... ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой... рюулагдаһан рапорт. 21 ... минутаһаа һүүлэй һонин. ... 25 минутаһаа «0982900 ... рой партбилет» гэһэн да... га.

САГАЙ УЛАРИ...

Улаан-Үдын авиаме... циин мэдээсэһэнэй ёһоор... нөөдэр республика дотор... га зэргэ үүлэтэйшэг байх... һан орохогүй. Баруун урд... һөө һулаханаар һалхилх... то аймагуудта 1—6, урд... магуудта 5—10 градус ду... Улаан-Үдэдэ һүнийдөө ... градус хүйтэн, үдэрынь ... градус дулаан байха.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМ...

Манай адрес, телефонуу...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора ... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленност... строительства—61-35, советского строительства и быта—69-... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Со... те Министров БурАССР.

Н-02058. Зак. № 1048